2003 YIL 23 OKTYABR, PAYSHANBA

QISHLOQ HAYOTI

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

1974 yil 1 yanvardan chiqa boshlagan

№131 (6.656). Sotuvda erkin narxda

ЕР БИЗНИ БОҚАЯПТИ, БИЗ-ЧИ...

МЕЛИОРАЦИЯ

Маълумки, чўл шароитида пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигини оширишда тупроқнинг қайта шўрланишининг олдини олиш муҳим аҳамиятга эга. Бу эса ерларда гидрокимёвий жараёнлар билан боғликдир.

Бу биринчи омил бўлса, иккинчи омил сизот сувларнинг буғланиши натижасида шўрланиш жараёнининг тезлашишидир. Учинчи омил ҳам бор: бу очиқ ва ёпиқ зовурларнинг лойиҳа қувватида кўрсатилган қувват билан ишлашини таъминлаб туришдир. Бироқ кейинги йилларда иккала турдаги зовурларнинг фаолиятида кескин ўзгаришлар рўй бермоқда. Бу эса ер майдонларида сизот сувларининг кўтарилиб кетишига, шўрланиш жараёнининг аста-секинлик билан бўлса-да кучайиб боришига олиб келмоқда.

Дўстлик туманида олиб борилган кузатишларга кўра, шўрланган ва шўрланиш бошланган майдонларнинг аксарият қисмидаги ёпиқ ва очиқ зовурларнинг узоқ йиллардан буён тозаланмай келинаётганлиги бош омил эканлигини билиш қийин эмас. Туман ҳудудидаги очиқ ва ёпиқ зовурлар жами 544,4 км.ни ташкил этиб, шундан 499,5 км.и очиқ ва 44,9 км.и ёпиқ зовурлар сирасига киради. Ҳозирги пайтда 499,5 км очиқ зовурнинг 267,1 км.ининг иш фаолияти ўртача 232,4 км.ини лойқа ва балчиқдан тозалаш талаб этилади. Бунга яна шуни ҳам қўшимча қилиш кераки, очиқ зовурларнинг бошланиш қисмида тозалаш ишлари бошланса, уни энг охиригача давом эттириш талаб этилади. Йўқса тозаланган қисмидаги сув дамланиб қолиши мумкин. Бу ёпиқ дренажларнинг иш фаолиятига салбий таъсир кўрсатиб, сизот сувларнинг кўтарилишига олиб келади. Чунки, дренаж қувурларнинг очиқ зовурга туташган қисми сувнинг остида қолади. Бу очиқ зовур қирғоқларининг ўпирилишига олиб келиши ҳам мумкин. Айни пайтда шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш жоизки, туби балчиқлашиб қолаётган зовурларни кечиктирмасдан тозалаш тақозо этилади. Қирғоқлари тўлиқ емирилган очиқ зовурларни қайта тозалаш ва уларнинг фаолиятини лойиҳа қувватига етказишга кетадиган маблағни ҳам ҳисобга олиш зарур. Ҳозир таъмирланса қирғоқни ўз ўрнида емирилишдан сақлаб қолиш мумкин. Бундан ташқари маблағ ҳам тежалади. Вилоят микёсидаги мутасадди бўлган кишилар бу муаммога чуқур ёндашсалар давлат маблағи беҳудага сарфланмайди...

Дарҳақиқат, келажагимиз ер билан боғлиқ экан, унга объектив қарашимиз керак. Ёпиқ-ётиқ дренажларнинг ҳам аҳволи қониқарли эмас. Туман бўйича мавжуд 1847,7 км узунликдаги ёпиқ-ётиқ дренажларнинг 876,1 км.и ишламайди. Ҳар бир ёпиқ дренаж тармоғи 6 гектар ер майдонидаги сизот сувларни чиқариб ташлашини назарда тутсак, қарийб 5,3 минг гектар ернинг мелиоратив ҳолати ёмонлашиб бораяпти. Бу ер майдонларида иккиламчи шўрланиш жараёнлари бошланганлиги кузатилмоқда. Айни пайтда бундай иккиламчи шўрланиш жараёнлари бошланаётган майдонлар ортиб бораяпти. Бундан кейин иккиламчи шўрланиш бошланишини олдини олиш борасида ҳам иш олиб бориш лозим бўлади. Бу эса ўз навбатида яна қўшимча харажатларни келтириб чиқаради.

Тупроқда туз йиғилиши ва қайта тақсимланишининг асосий манбаи сизот сув эканлигини биламиз. Актив зонадаги тупроқнинг туз таркибини бир меъёрда ушлаб турилиши учун сизот сувларнинг чуқурда бўлишини таъминлаш зарур. Бунинг учун дренаж қувурларини берчлашиб кетган лойқадан тозалаш талаб этилади. Ҳозирда ишламай турган 876,1 км. ёпиқ-ётиқ дренажларни лойиҳалаш ва ювиб тозалаш харажатлари очиқ зовурларникидан қолишмайди. Уларни ҳар беш йилда капитал тозалаш кўзда тутилган бўлса-да, бу ишлар узоқ йиллардан бери бажарилмасдан келинди. Ана шу каби салбий ҳолатлар йиғилиб, ҳозирги кунда улкан бир муаммони – мелиорация муаммосини келтириб чиқаради.

Кейинги йилларда ёпиқ ва очиқ дренажларнинг яхши ишламаслиги туфайли сизот сувлар минераллашувининг пасайиши юз бериб, унинг таркибида сульфатлар, кальций ва магний моддалари миқдорининг ортиб бораётганлиги кузатилмоқда. Бу моддалар тупроқдаги бошқа элементлар билан ўзаро боғланиб, унумдор қатламда тўлиқ эрозия жараёнининг бошланиб кетишига сабаб бўлади. Аҳвол шу тахлитда давом этаверса, узоғи билан ўн беш-йигирма йиллар ичида унумдор қатлам хеч қандай ўсимлик ўсмайдиган ўлик ерларга айланиб қолиши мумкин. Бундай ерларни ўз ҳолига қайтариш учун эса, бир неча йиллар, миллион-миллион сўм маблағлар керак бўлади. Бундан ташқари, Жиззах вилоятининг Мирзачўл ҳудуди ер майдонларидаги ёпиқ дренажларнинг бирор километри ювилмай қолиб кетаётганлигини ҳам айтиб ўтиш зарур.

Мелиорация муаммоларини бартараф этиш тўғрисида гап борар экан, лойиҳалаш ва уни амалга ошириб, объектнинг лойиҳада кўрсатилган қувватда ишлашини таъминлашга эришиш алоҳида аҳамиятга эга эканлигини айтиб ўтиш керак. Лойиҳани амалга оширган пудратчи буюртмачи билан келишган ҳолда объектни фойдаланишга топширади. Комиссия аъзолари қабул қилиш тўғрисидаги далолатномага имзо чекишади, шу билан иш тугайди. Бироқ, лойиҳада кўрсатилган муаллиф назорати амалга ошмай қолаверади. Ана шу кичик камчилик туфайли ёпиқ дренажлар қурилиши пайтида кўплаб тармоқларда лойиҳада кўрсатилган қувурлар сиртига фильтрли қопламалар тўшалмай қолган. Ҳозирги пайтда ўша кичкинагина камчилик жабрини деҳқонлар тортишаяпти. Чунки, фильтрли қопламалар лойиҳада кўрсатилгандай тўшалмаган ва қувурга лойқа ўтиб, гипсланиб қолаяпти. Бу билан дренажларнинг фойдали иш коэффиценти пасайиб кетмоқда. Дренажларни ювишда ҳам муаллиф назорати инобатга олинмаган. Натижада ишлар пудратчи ва буюртмачи иштирокида ярим-ёрти бажарилган ҳолда қабул қилинган. Қувурлар номигагина ювилиб, ундан кейин бажарилиши мажбурий бўлган тадбирлар бажарилмай қолиб кетган. Ваҳоланки, айрим дренаж ётиқларининг қувурлари ўн йилдан буён ювилмаган. Бу ерда қувурларни икки, ҳатто уч мартадан ювиш талаб этилиши мумкин. Бир марта қўл учида ювилиши натижасида эса юмшатилган лойқа яна ўрнига ўтириб қолаяпти. Бундай объектлар шу ҳолатда беш йил давомида ётаверади.

Мелиорация муаммолари очиқ ва ёпиқ зовурлар билан чамбарчас боғланиб кетган. Аввал зовурларни тозалаш, кейин эса ёпиқ дренажларга қўл уриш керак. Акс ҳолда бажарилган ишлар самарасизлигича қолаверади.

Амалиёт дренажларни ҳар беш йилда, очиқ зовурларни эса ҳар уч йилда тозалаб, ювиб туришни тақозо этади. Афсуски, кейинги қатор йилларда бунга аҳамият берилмаяпти.

(Давоми 2-бетда)

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

● Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компаниясининг бошқарув тузилмасини такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори матбуотда эълон қилинди.

● Бухоро вилоят ҳокимлигида қишлоқ хўжалигига дахлдор идора ва ташкилотлар раҳбарлари, туман ҳокимлари иштирокида пахта йиғим-теримининг боришига бағишланган йиғилиш бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков бошқарди.

● Пойтахтимиздаги 23-меҳрибонлик уйида ўтган илмий-амалий семинар тарбияланувчиларга оила муҳитига яқин шароит яратиш масаласига бағишланди.

● Тошкент шаҳар ҳокимлигида кузги-қишки мавсумга тайёргарликнинг боришига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди.

● Ўзбекистон Бадиий академияси Халқаро маданият карвон саройида Япониянинг беғараз ёрдам дастури асосида маданият соҳасидаги кичик лойиҳалар грант-шартномасини имзолаш маросими бўлиб ўтди.

● Қорақалпоғистонлик шоликорлар мамлакатда биринчи бўлиб йиллик шартнома-режани бажарди. Шоли етиштиришда катта тажриба тўплаган қорақалпоғистонлик миришкорлар қабул пунктларига 69 минг 250 тонна «қирмизи дон» етказиб берди.

● Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитаси ҳайъатининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Унда қўмитанинг шу йил тўққиз ойи давомидаги фаолияти якунлари ва божхона органлари олдида турган долзарб вазифалар муҳокама этилди.

● Ўзбек Миллий академик драма театрида Республика Маънавият ва маърифат кенгашининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди.

● Ўзбекистон Бадиий академияси Халқаро маданият карвон саройида чехиялик карикатурачи рассом Мирослав Бартакнинг шахсий кўргазмаси очилди.

● Пойтахтимиздаги «Интерконтинентал» меҳмонхонасида «Цемент саноати ва бозор» мавзуидаги учинчи халқаро Марказий Осиё конференцияси бошланди.

● Қашқадарё вилоятида Шўртан газ-кимё мажмуидан бир неча километр узоқликда янги объект - юқори босимли компрессор станцияси (ЮБКС) барпо этилди.

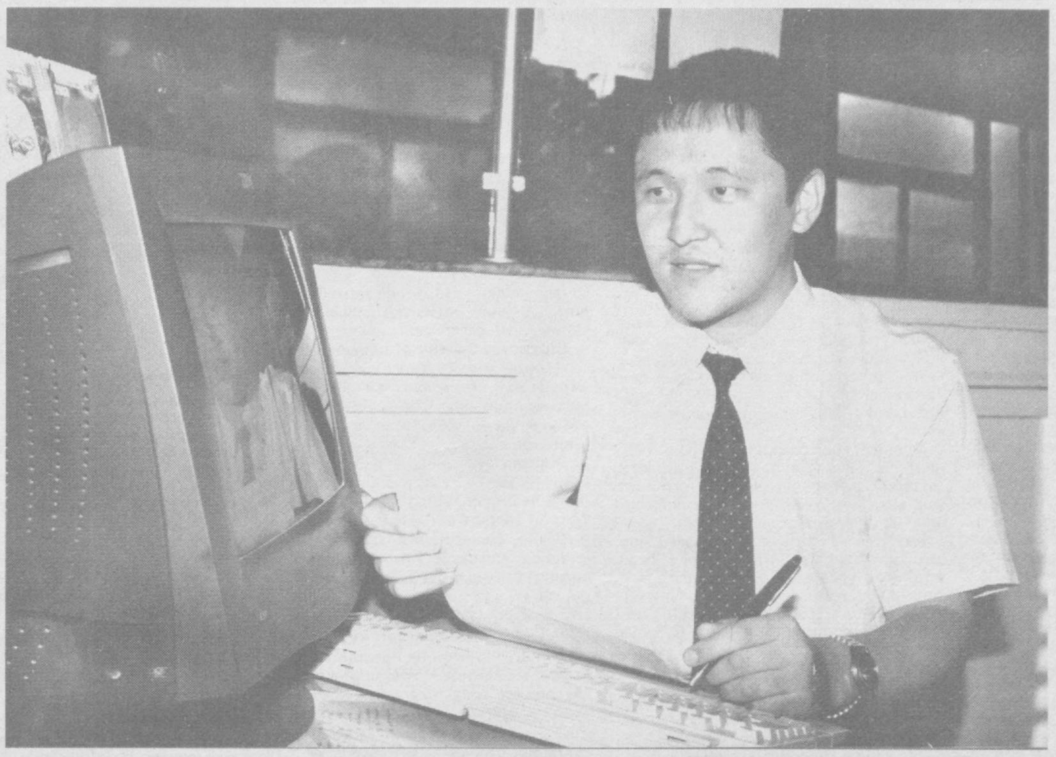

Яхши мутахассис, ўз ишининг билимдонига ҳар бир соҳада талаб катта. Уларнинг фаолияти туфайли жамоанинг ишлари доимо олдинга силжийверади. Қанот Жарманов ҳам ана шундай мутахассислардан. У "Ғаллабанк"нинг Беруний туман филиалида фермерлар ва тадбиркорларга хизмат кўрсатмоқда.

СУРАТДА: Қанот Жарманов.

Н.АЛМУРОДОВ олган сурат.

КУЗ КУТИБ ТУРМАЙДИ

НАВОИЙ. (ЎзА мухбири Ёрқул УМАР). Хатирчи туманидаги «Боғчакалон» ширкат хўжалигида бўлиб ўтган йиғилиш пахта теримини жадаллаштириш ва кузги дон экиш ишларини якунлаш масалаларига бағишланди. Унда туман ҳокимлари, вилоят ташкилотлари раҳбарлари ва агросаноат мажмуи мутахассислари иштирок этди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков бошқарди.

Бу йил 39 минг 400 гектар майдонда ғўза парваришлаган вилоят деҳқонлари 110 минг тонналик хирмон бунёд этиш мақсадида меҳнат қилмоқда. Далаларда мўлжалдаги ҳосил тўпланган. Шу кунга қадар Қизилтепа, Навбаҳор, Навоий тумани пахтакорлари йиллик шартнома-режанинг 60-70 фоизи миқдорида пахта териб олди. Хатирчилик деҳқонлар ҳам кунлик суръатда улардан қолишмаяпти.

Пахтани ёғин-сочинга қолдирмай териб олиш, кузги дон экишни ноябрь ойи бошида тугатиш бугуннинг долзарб вазифаларидан саналади. Бироқ, таъкидланишича, Нурота, Хатирчи ва Навоий тумани ғаллакорлари дон экиш ва униб чиққан майсаларни озиқлантиришда сусткашликка йўл қўймоқда.

Кузнинг ҳар бир кунидан унумли фойдаланиш, йиғим-терим суръатини янада ошириш ва дон экишни белгиланган вақтда ниҳоясига етказиш лозимлиги таъкидланди.

Йиғилишда Навоий вилояти ҳокими Б.Рўзиев иштирок этди.

АҚРАБ – САРҲИСОБ ОЙИ

ИҚЛИМ

Хазонрезги. Дов-дарахтларнинг олтин тусга кирган барглари секин-аста тўкиляпти. Демак, кузни якунловчи ақраб ойи ҳам бошланди... Халқимизда ақраб – сарҳисоб ойи, дейилади.

Бу ойда "Омборига қарасин, топганлари қишга ярасин", деб бежиз айтишмаган. Бу нақл хотиридан кўтарилганлар йиғилган ҳосил-у қишлик озуқани бирров кўздан кечиргани маъқул.

Ақраб арабча сўздан олинган бўлиб, чаён дегани. Ўн иккита бурж юлдуз туркумининг саккизинчиси. Осмоннинг жанубий ярим шарида Илон-элтувчи, Мезон, Бўри, Бурчак чизиғи туркумлари ораларида жойлашган.

-Ақраб ойида шудгорланган ерларга яхоб суви қуйилади. Бу ер учун ҳам, ўсимликлар учун ҳам кони фойда. Яхобсиз тупроқ таркибини яхшилашга қаратилган агротехник тадбирлар кутилган самарани бермайди, - дейди қишлоқ хўжалиги фанлари номзоди Маҳдий Раззоқов. – Айни кунларда далаларга қуйилган сув ўсимлик илдизига етиб боради. Натижада зараркунандa ҳашаротлар қирилади. Дарахтлар танасидаги оби-ҳаёт ҳаракати секинлашади. Ўсимликлардаги крахмал шакарга айланиб, қишки уйқуга тайёрланади. Шунингдек, кузги кўчат ўтқазиш ишлари ҳам мазкур ойда тугалланади.

Манбаларда келтирилишича, ақраб табиати икки хил бўлади. Баъзан ҳаво илиқ, қуёшли келиб кузнинг ҳукмида бўлса, баъзида барвақт совуқ тушади. Одатда, ушбу ойда баданни жунжиктирувчи совуқ шамол эсиб, ерга қиров тушади. Ёмғирли кунлар бошланади. Илк қор учқунлари ҳам ақраб ойида кузатилади. Кун қисқариб, тун узаяди.

Тиббиёт фанлари номзоди Орифхўжа Азизхўжаевнинг айтишича, ақраб ойида иқлим ўзгариб, совуқ тушиши натижасида асаб касалликлари, юрак хасталиклари қўзғалади. Бод касаллигига мойиллик ортади. Шу боис тўйимли ва витаминларга бой озиқ-овқатлар истеъмол қилиниши тавсия этилади.

Эътибор берган бўлсангиз, қушларнинг шовқиниям анча жонланиб қолган. Чунки шаҳар ва қишлоқ жойлардаги дарахтзорларга гўнгқарғалар туйнагани кела бошлашди-да. Ҳадемай уларнинг сафига кулранг ва қора қарғалар келиб қўшилади. Қалдирғоч, кўкқарға, ҳашаротхўр қушлар эса аллақачон ўлкамизни тарк этишган.

Бойқушлар айни чоғда қишлов жойларига қайтаётир. Бу қушлар кемирувчилар кушандаси эканлигини кўпчилик билмаса керак. Улар кундузи шохлар орасида ухлаб, кечаси фаол ҳаракатда бўлади. Ҳар битта бойқуш бир кечада 7 тадан 12 тагача сичқон тутиб, майдонларни тозалайди.

Мол-қўйларининг дуркунлашганидан қувонган чорвадорлар ҳам қишки мавсумга тайёргарлик ишларини якунлаяптилар. Хуллас, барча-барча ақрабнинг илиқ кунларидан оқилона фойдаланиб, тўкилган дон-дуну уюлган хирмонни саришталагани маъқул. Бир ой кўз юмгунча ўтиб кетади. Қолаверса, ақрабнинг табиати инжиқ... Буни унутмаган ютади.

Саид РАҲМОНОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

ДЕҲҚОН МАНФААТИ УСТУВОР

ФАРМОН ВА ИЖРО

Мамлакатимиз иқтисодиётининг асосини ташкил этувчи қишлоқ хўжалиги соҳасини ислоҳ қилиш борасида юртимизда кенг қамровли ишлар амалга оширилмоқда. Президент Ислом Каримовнинг шу йил 24 мартда «Қишлоқ хўжалигида ислоҳотларни чуқурлаштиришнинг энг муҳим йўналишлари тўғрисида»ги Фармони эълон қилингани бу борада ўзига хос янги босқични бошлаб берди.

Унда асосий ишлаб чиқариш бўғини ҳисобланган қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчиларининг манфаатларини пухта таъминлашга қаратилган иқтисодий ва ҳуқуқий шарт-шароит яратиш, тайёрлов, қайта ишлаш корхоналари, моддий-техника ресурслари етказиб берувчилар, молия-банк муассасалари ҳамда бошқа хизмат кўрсатиш ташкилотлари фаолиятини ушбу мақсадга бўйсундириш кўзда тутилган.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларнинг мустақиллигини кенгайтириш билан бирга уларнинг ишончли ҳуқуқий муҳофазасини кучайтириш масаласига ҳам алоҳида аҳамият берилиб, соҳада шартномавий муносабатларни янада такомиллаштириш борасида қилиниши зарур бўлган жиҳатлар алоҳида қайд этилган.

(Давоми 3-бетда)

СОҒИНЧ

ДИЛДА ДАРДИНГ БЎЛМАСА...

Урганч шаҳридаги Қирғизёп бўйида одамларнинг, айниқса санъат ихлосмандларининг қадами узилмайдиган зиёратгоҳ хонадон бор. У ерда ҳатто қўшни республикалардан келган санъат мухлисларини учратиш мумкин. Бу хонадонда марҳум санъаткор Комилжон Отаниёзов яшаб ўтган.

Мана, 28 йилдирки, санъаткорнинг умр йўлдоши Имсиной ая Полвонова меҳмонларни ҳар гал очиқ чеҳра билан кутиб олади, иззат-ҳурмат кўрсатади. Шу туфайли ўзи ҳам ардоқда.

-Биз 1939 йилда оила қурдик. Қайнотам Отаниёз охун Хоразмнинг энг обрўли уламоларидан, қайнонам Анбаржон ҳам илму маърифатли аёл эдилар. Комилжон акангиз худди ота-оналаридек каттаю кичикка бирдек меҳрибон, табиатан манманликни ёмон кўрувчи, нозик кўнгилли инсон эдилар раҳматлик, - дея Имсиной ая хотираларини ёд олади.

Табаррук 80 ёшни қаршилаган ая ва Комилжон ака ҳаётнинг жуда аччиқ қисматларини бошдан кечиришди.

(Давоми 4-бетда)

ЙЎЛЛАР ҒИЖДУВОНИЙГА ЭЛТАДИ

ФАХР

ЮНЕСКОнинг XXXI сессиясида Хожа Абдухолиқ Ғиждувоний таваллудининг 900 йиллик тўйи халқаро муҳим сана сифатида эътироф этилди.

Аввало, аллома ўз номини боғлаган кўҳна шаҳар тарихи ҳақида гапирадиган бўлсак, барча қадимий шаҳарларда учрагани каби Ғиждувоннинг юзага келиши хусусида ҳам турли қарашлар, фаразлар бор. Машҳур тарихчи Наршахий "Бухоро тарихи" китобида уни "Ғиждувон" сифатида талқин этади.

Ривоят қилишларича, бу шаҳри азим номининг келиб чиқиши чеки йўқ қамишзорлар билан боғлиқ экан. Зарафшон дарёси бўйидаги ерлар қадимда қамишзорлардан иборат эди, дея тахмин қилинади. Сўғд тилида "гэж" сўзи қамишни англатади. "Гэждовон", яъни "қамишли довон" ибораси бора-бора Ғиждувонга айланган бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас.

(Давоми 4-бетда)

КЎНГИЛ

АЁЛИНГНИ ЭЪЗОЗЛА, ЭЙ МАРД!

Қишлоққа боргандим. Онамнинг ёнида қўшни келинчак йиғлаб ўтирарди.

-Бечорани эри ташлаб кетибди. Гулдек келин-а, уч норасиданинг уволи уради ҳали у эркакни, - онам кейинроқ куйиниб сўзларкан, кўз ўнгимда бояги "гулдек келин"нинг қиёфаси гавдаланади.

Ранги униққан рўмол тўзғиган сочларни яширолмаган, эгнидаги гуллари хира тортган кўйлагининг этаги нимагадир илиниб йиртилган шекилли, шунчаки ип ўтказиб тикиб қўйилган, шиппак илган оёғи анчадан буён сув кўрмагандек. Аёлнинг қўлларига қарайман. Нозикликдан йироқ, каварган қўллар. Офтоб қорайтирган юзида эса беаёв ажин из солиб улгурган. Бу ажинлар табиат инъом этган қалам қошнинг, чиройли кўзларнинг тароватини ҳам хира торттиргандек. Эҳтимол, умидсизлик, яшашга бўлган иштиёқнинг сўнгани аёлни жозибадан йироқ кўрсатаётгандир.

(Давоми 2-бетда)

ҚОРАМУНЧОҚ

ТААССУФ

Ичкарида эри билан роса адибади айтишган Сорахон супургини олиб ҳовлига чиқди. "Эр бўлмай ўл... Топасан-да, мен қатган топай?.." дея девор тагидан тўкилган шўр тупроқ гардларини зарда билан супура кетди.

Эр-хотин жанжалига саҳармардонда келган қуданинг "Невара тўйини бошлаяпмиз. Кенжамизнинг никоҳ тўйига қўшиб ўтказиб юбормоқчимиз", деган гапи сабаб бўлди. Яхшиямки, бир ҳафта олдин айтгани келибди. Йиғиниб-терилиб олинглар, деганида бу. Бош невара новвос етаклаб боришлари керак. Кудаям пишиқ, шу новвос гўшти билан ўғлининг никоҳ тўйини ҳам ўтказиб олмоқчи.

Қўлда пул бўлса-ю, битта новвос олиб бориш нима бўпти. Йўқ-да, зўрға қозон қайнатишяпти. Эр ишламай қўйган. Уйда ётгани ётган. Автобаза ишлаб турганида топиш-тутиши яхши эди. Беш-олти йилдирки, автобазалари берк, ишламай ётибди...

Хотин боши билан нима қилсин? Бодрингга ҳам қизил шира тушиб, яхши бўлмади. Қирқ минг сўмликча сотишди, холос. Бўйига етиб қолган қизига иккита бахмал кўрпалик олишга аранг етди. Бошқа жойдан даромадлари йўқ. Молхонада қисир ғунажину икки бош қўйлари бор, холос. Барини сотса ҳам невара тўйи камига урвоқ ҳам бўлмайди...

(Давоми 2-бетда)

ҲИКМАТ

Хушомадгўйлардан қочинг - улар яхши кийиниб олган ўғрилардир.

Уильям ПЕНН

КЕЛГУСИ СОНДА: "НАФСИМ МЕНИНГ БАЛОДУР" | КУРСИСИ ҚУРСИН | ЖАРОҲАТ

САЛОМНИНГ "ҲАҚҚИ"

Ўрол полвон ҳақ-ҳуқуқини биладиган фермерлардан. Ўзига тўқ. Бой-бадавлат. Феъл-атвори ҳам исми-жисмига яраша. Кўнгли ҳам ирик. Майда, назари паст одамни кўрса мазаси қочади. Елка томири тиришади. Ўтириш-туришларда, маъракa-маросимларда:

-Ҳозир пора бериш ҳам, олиш ҳам одат тусига кирган. Ҳатто баъзи иззатини билмаган, нафси ғор катталар пора бермасанг берган саломингга алик олмайдилар, деган гапларни эшитар эди-ю, ишонмас эди. Нима бўлибди-ю, каттароқ идораларнинг бирига иши тушибди. Бормаса бўлмайдиган кўринади. Котиба қизнинг маслаҳати билан муовин ҳузурига кирибди. Кирибди-ю, одатдагидай ишни саломдан бошлабди:

-Ас-сс-а-ло-му-у а-ла-й-кум, ака!

Муовин писанд қилмай, лоақал ўрнидан қўзғалиб қўймай, саломига алик ҳам олмай суқ бармоғи билан жой кўрсатиб:

-Ўтиринг, - дебди совуқ оҳангда.

Ўрол полвон ўтирмабди. Нафси оғриб, тик турганча тураверибди.

-Эшитаман, - дебди "Ўрол полвоннинг акаси".

Полвони тушмагур чапанилардан эмасми, чўнтагидан бир даста юз сўмликни олибди-да, "акаси"нинг чўнтагига "урибди". Қайта жойига келиб, тик тургунча тура берибди. "Акаси" тамоман ўзгарибди. Қўзғалишни ҳам билар экан. Қовоғини очиб, одамга ўхшаб илжайишни ҳам билар экан, ҳатто мулозиматни ҳам билар экан:

-Э, нима қилар эдингиз, овора бўлиб. Ишингиз бўлса БУСИЗ ҳа-а-м-м...

Ўрол полвон:

-Менинг сизда ишим йўқ эди. Айтадиган арзим ҳам йўқ. Бу (ҳалиги берган "пора"сига ишора қилиб) иккинчи келганимда саломимга алик олишингизди ҳаққи, - дея шартта орқасига қайтиб, эшикни қарсиллатиб ёпибдию чиқиб кетибди.

Тўра СУЛАЙМОН

ЎН ЙИЛЛИК ЙЎЛКИРА

Қумқишлоқлик Каримберди акани кўпчилик танийди. У ҳақда гап кетгудек бўлса, "ҳа, эски бойваччами?", деб қўйишади. Бу гапнинг тагида эски гап бор экан. Унинг қирчиллаган даври 70-йилларга тўғри келган.

У шу пайтларда туман марказига қатнаб, суғурта идорасида ишлаган. Каримбердининг ўшанда ғалати бир одати бор эди. Чўнтагида доим битта юз сўмликни олиб юрар эди. Автобусга чиқса, ошхонага кирса шу пулни кўрсатарди. Ҳайдовчи арзимас 10 тийинлик йўл ҳақи, ошпаз 40-50 тийинлик таом учун бундай катта пулни майдалашга қайтим тополмаганлиги учун "майли, қўяверинг, янаги сафар берарсиз", деб қўяверишарди. Янаги сафар ҳам шу ҳолат такрорланарди. Оғайнилари билан бўлган ўтиришларда ҳам уни шу йирик пули чиқимдан асраб қоларди. Бу одати узоқ йиллар иш берди. Лекин таниш автобус ҳайдовчиси унга панд бериб қўйди. Манзилга етиб келган Каримберди одатдагидек ҳайдовчига юз сўмликни кўрсатди. Ҳар сафар "қўяверинг", дейдиган ҳайдовчи "катта пул"ни олиб, унга бир халта танга қайтимни узатди-да:

-Мана қайтими, роппа-роса 99 сўм 90 тийин, - деди.

Бу воқеадан кейин 100 сўми бор бойвачча "синди". Автобусга мутлақо чиқмайдиган, ошхонага кирмайдиган бўлди. Мавриди келиб, ўзидан бу ҳақда сўрасам:

-Бекорчи гап, автобусчига ўн йиллик йўлкирани биратўла ўзим берганман, - дейди ҳамон паст кетмай.

Холиқ НАЗАР

"НАРКОЗСИЗ КЕСИШГАН"

-Буни қаранг, ўғлим, - кўнгли бузилган қария оёқларини очди, - мен ҳам биттасини Украинада қолдирганман.

Ўкириб йиғлаётган йигитнинг кўзлари катта-катта очилди. Каравотнинг бош тарафида ўтириб, унинг кўзларини артаётган жувон "во-ой" дея юзини яширди.

-Мана аёлингиз қошингизда, болаларингиз бор, ота-онангиз ҳаёт экан. Кўргулик, энди. Худога шукур қилиш керак.

-Болаларинг дейсиз, амаки, - ҳовири босилмай зорланди йигит, - ҳали бирортасини уйлантирганим йўқ. Яримта жоним билан энди қандоқ қиламан?

Қария маъноли бош чайқади:

-Қул ўлмабди – ризқи қийилмабди. Лекин билиб қўйинг, сизда ҳамма нарса бор. Менда эса ҳеч нима йўқ эди: ота-онам ўтиб кетишган, уруш, бегона юртдаман, ёшим бор-йўғи 19 да. Ким менга қизини берарди дердим.

-Менга осон деяпсизми?

-Асло! – бош чайқади чол. – Сизга жуда оғир. Мен ҳам қаттиқ қийналганман, ногиронликка кўникиш осонмас. Аммо сабр-қаноат лозим. Мана уйландим, ўн фарзандли бўлдим, ҳозир бир кам саксонга кирдим, болам.

Йигитнинг елкалари силкинди, кўзларидан ёш думалади. Қария тағин тасалли берди:

-Менинг оёғимни ўрмондаги ертўлада наркозсиз кесишганини айтганим йўқ. Дўхтир қўл-оёғимни танғиб қўйиб, суякларимни арралаётганда оғзимга тиқилган теша дастадай калтакни ғажиб майдалаб ташлаганман, йигит. Бу ердан чиқиб меникига борасиз. Қайтишингизда кесилган оёғингизни топиб бераман, юрагингизга жойлаб оласиз.

Бир оёқли йигит бир оёқли ҳамхонасига қараб синиқ жилмайди.

Рустамжон УММАТОВ

ОТА РОЗИ...

Бу воқеани ҳозирда 70 ёшга яқинлашиб қолган, узоқ йиллар катта лавозимларда ишлаган Маткарим ота айтиб берганди:

-Мен Фарҳод Пўлатов билан олийгоҳда бирга ўқиб, бир ётоқхонада турганмиз. У фақат аълога ўқир, жамоат ишларида ҳам фаол, ҳатто спортнинг бир нечта тури бўйича мусобақаларда иштирок қилиб, ғалабаларни қўлга киритар, бунинг устига анча келишган ва хушсурат йигит эди. У олийгоҳни тугаллашимиз арафасида негадир хомуш тортиб қолди, охири ёрилди:

-Жўра, бизникига бориб, отамни кўндириб келишинг керак. Улар мени Дилдорага уйланишимга қарши, - деди. Фарҳоднинг отаси обрў-эътиборли, элга таниқли одам эди. Уйларига бориб суҳбатлашдим. Ўғлининг қарори қатъий эканлигини билдирдим:

-Яхши, унинг айтгани бўлади. Лекин сенга бир-икки оғиз сўз айтаман. Ҳеч қачон эсингдан чиқарма, - деди у сўзларимни тинглаб бўлганидан сўнг.

Халқимизда қирғоғини кўр, бўзини ол, онасини кўру қизини ол, деган нақл бор. Суюқоёқ онанинг қизи ҳалол оилага тўғри келмайди. Бундай никоҳ уйнинг баракасини қочириб, охири фалокат билан тугайди. Ўғлимга шунча тушунтиришимга қарамай ҳамон қайсарлигидан қолмади. Бориб яна бир бора айт, агар сўзимга кирмаса, айтганини қиламану, Фарҳоднинг сўнгги бўлмайди.

Барибир дўстим ўз билганини қилди – Дилдорага уйланди. Институтни тугаллаши билан обрўли идоралардан бирига ишга жойлашди. Мансаб пиллапояларидан тезлик билан кўтарила бориб, 4-5 йил ичида вилоятнинг кўзга кўринган раҳбарларидан бирига айланди. Шунга яраша обрў-эътибор қозонди, бойлик орттирди. Ўша пайтларда у ўзини ҳаммадан бахтли санар, гўё дунё ишлари унинг хоҳишига бўйсунарди. Бир куни... қўшиб ёзишларда айбланиб, қамалиб кетди. Ҳаволанган юрак зарбларини кўтаролмади.

Қамоқдан яримжон ҳолда қайтган эрини Дилдора ҳатто уйига ҳам киритмай, оға-инилари ёнига ташлаб келади. Фарҳод бу хўрликка чидолмай, қирчиллама ёшида армон билан кўз юмди.

-Ё, тавба дейди, - Маткарим ота. Фарҳоднинг падари бузруквори нимани айтган бўлса, ҳаммаси тўғри чиқди. Ота рози – Оллоҳ рози деб шунга айтсалар керак-да.

Холмурод ҚУРБОНОВ.

АЁЛИНГНИ ЭЪЗОЗЛА, ЭЙ МАРД!

(Боши 1-бетда)

Ҳа, қаршимда ўттизга кирмай ўтинга айланган, нимжон, аёллик латофатидан йироқ қишлоқ аёли пайдо бўлганди. Шу боис, эҳтимол, аёлни ташлаб кетган эркакни ҳам қоралаб бўлмас, гарчи муштипарнинг шу кўйга тушишига қайсидир маънода айбдор у эса-да... Аслида эркакда ҳам айб йўқдир. Гулдек фарзандларининг онаси, болам, уйим, эрим, дейдиган меҳрибон беканинг гулдай очилиб, латофатли бўлишини у ҳам истар. Уй йиғ, болага қара, ўтин ёқ, мол-ҳол... Бу ташвишлар аёлнинг қаддини букаётганини у ҳам кўриб, билиб тургандир, лекин начора, бугунги қишлоқ ҳаёти аёлга нисбатан шундай шафқатсиз.

Эркак ҳам бирим икки бўлсин, деб югуради, елади. Уйига келганида чой узатаётган қўллардаги ювилса ҳам кетмаган ўчоқнинг куяси, ниманидир илинжида жавдираб турган кўзлардаги ҳорғинликни кўриб, ич-ичидан зил кетади. Тунов куни шаҳарга тушганида бекатда турган бир оқбилак ойимнинг ёнидан ўта туриб, аёлдан келаётган атирнинг хушбўй ҳидидан маст бўлиб қолгани ёдига тушади. Хотинидан келаётган Абдулла Қаҳҳор ўхшатиши билан айтганда, офтобда қолган ёғоч чўмичнинг ҳидидан юзини четга буради. "Бу аёл! Ўзига қарашга вақт топмаса, аёллиги қаерда қолди?", мана шу ўй эркакда худбин кайфият уйғотади. Юрагининг бир чети "Ўзингда-да айб бор! Қўлингдан келса, хотинингнинг рўзғор ишини енгиллат. Пул топ-да, кир ювиш машинасими... чанг ютгичми... сотиб ол. Уйдаги шароитни бекаму-кўст қилиб қўй", дея талвасага солса, яна бирда "Битта менинг хотиним қишлоқда яшайдими? Барибир аёл ҳар қандай шароитда ҳам аёллигини унутмаслиги шарт!" фикрида яна танқидий нигоҳини қадайди. "Ҳеч қурса, бирор марта янги кўйлак ёки атир совға қилдингми?"- виждони бераётган бу сўроқ эса жавобсиз қолади. Кўнгил экан, бир пайтлар ардоқлаб, еру кўкка ишонмаган хотинидан беихтиёр совий бошлайди...

Бу манзарага бугун тез-тез дуч келяпмиз. Аллақачон бунга кўникканмиз ҳам. Аччиқ бўлса-да, қуруқ сумбатга айланган аксар қишлоқ аёлларини кўриб, булар Тўмариснинг, Бибихонимнинг, Қурбонжон додхоҳнинг авлодлари эканликларига ишонгинг келмайди.

Тўғри, шаҳар ва қишлоқ турмуш даражасида тафовут пайдо бўлибдики, янгиланиш, замонавийлик қишлоқларни четлаб ўтиб, шаҳар ҳаётини гўзаллаштира бошлабдики, маиший турмушдаги барча қийинчиликлар қишлоқ аёлларининг қиёфасида яққолроқ акс этаяпти. Вазият шундай тус олдики, эндиликда шаҳарлардаги мардикор бозорларни асосан қишлоқ қиз-жувонлари тўлдириб турибди. Қоп орқалаб, юришда, туришда, ҳатто муомалада ҳам эркакларга тақлид қилаётган, андишани бир четга йиғиштириб қўйиб, ягона ташвиш – пул топиш илинжида бети очиқ бўлиб кетган бу аёлларга боқиб ачинишни-да, аччиғланишни-да билмайсан гоҳо.

Бозорда жой талашиб, бир-бирининг сочини юлаётган қишлоқ аёллари... Қўшни республикаларга ёхуд хорижга ихтиёрий ва баъзан алдов йўли билан олиб кетилиб, қора меҳнатда, фаҳшдек жирканч ишларда ғурури, иззати, номуси поймол бўлаётган қишлоқ аёллари... Ўғрилик, талончилик, даҳшатлиси, гиёҳванд моддалари олди-сотдиси билан шуғулланаётган, бу "оқ ажал"ни истеъмол қилишдан ҳам ҳайиқмаган қишлоқ аёллари...

Бу турфа аёлларнинг шу кўйга тушишларига сабаб қилиб иқтисодий ночорликни кўрсатсак, бироз юзаки ёндашган бўламиз, назаримизда. Чунки ўтмишда энг оғир кунларда ҳам, нон ўрнида кунжара, овқат ўрнида қайнатилган тери ейилган қаҳатчилик паллаларида ҳам ҳеч бир аёл бундай жарликка ўзини ташламаганлиги-да ҳақиқатку...

Албатта, қишлоқларимизда ишсизликнинг сезиларли даражада юқорилиги, моддий шарт-шароитларнинг оғирлиги ўша ерда истиқомат қилаётган оилаларнинг иқтисодий аҳволига таъсир қилмай қолмаяпти. Оилада неки муаммо бор, елкасига олиб ўрганган аёл эса ўзини ўтга-чўққа урса ҳам, пул топиш ҳаракатида. Оқибатда... гулу райҳон уруғини ерга қадаб, томорқасини гулзорга айлантириб келган қишлоқ аёли шаҳарда ухлаш учун ижарага уй излаб, ишлаш учун уйма-уй кезиб юрибди. Оиласида эса ҳаловат йўқолган, болалари сарсон, эри бўлса... лоқайд, ҳиссиз, бепарво, аёлга буюмга қарагандек муносабатда...

Ҳар куни уй ишларидан ташқари қишлоқда соғин сигири борлардан сут йиғиб, шаҳарга олиб бориб, сотиб келаман. Бир-икки фермернинг даласига бориб, ерини чопдим... бир-икки сўм пул бўлсин, деб... Ўзим учун қилмайманку шу ишларни?! -Ишдан келса, овқати, чойи тайёр эди... Ўзига билиб-билдирмай болаларнинг кам-кўстини ўзим қилиб келган бўлсам... – қўшни келинчакнинг онамга "ёрилган" ҳасратлари мана бу аёлларнинг ҳам кўнгил оғриқларига ўхшайди.

Дарвоқе, бу аёлларни пойтахтдаги "Чорсу" бозорида учратдик.

Машҳура, 29 ёшда, жиззахлик:

-Иккинчи фарзандимиз туғилгунича эрим билан муносабатимиз яхши эди... Эрим фермер хўжаликда ишчи бўлиб ишларди. Топгани рўзғор тебратишга етмасди. Мен ҳам қўл қовуштириб турмадим. Иссиқ-совуқ демай, далада ишладим. Бора-бора эрим менга қўпол муомалада бўладиган, тез-тез жанжал кўтарадиган одат чиқарди. Ахийри... қишлоғимизда бева ўқитувчи аёлга уйланишини, мен билан эса ажрашишини айтди. Уни ортиқ мен қизиқтирмай қолгандим. Ҳатто болалар ҳам...

Болаларимни онамга ташладим-да, мана ярим йилдирки, шаҳардаман. Ошхонада ишладим, бозорда картошка сотдим, ишқилиб, нима иш қилсам, болаларим учун қиляпман...

Шоҳиста, 34 ёшда, самарқандлик:

-Менга хиёнат қилган эрим билан ажрашгач,– қизим билан пойтахтга келиб ишлаяпмиз. Қолган уч боламни акамникида қолдирганман. Худога шукр, кунимизни кўриб кетдик...

Ортиқча сўзлашишга рўйхушлик бермаган бу аёлнинг рангпар юзи, ёнида кир қўллари билан майда чақаларни санаб ўтирган балоғат остонасида турган қизига боқиб, бошимиз эгилади.

Ўзбек – ориятли. У аҳли аёлини, ҳатто бегона кўзлардан-да асраб-авайлаб келган. Энди-чи?

Айниқса, Машҳура-ю Шоҳиста ёхуд қўшни келинчак сингари қишлоқ аёлларининг тирикчилик ғамида назокат, нафосат оламидан буткул узоқлашганликларидан ўйга толасан беихтиёр.

Бугун қишлоқ аёлининг муаммоси ҳар қачонгидан кўпайган. Гўзалликка интилган кўнглининг кўзи юмилган. Аёллик латофатини унутган. Нега?.. Эҳтимол, ҳар кимнинг наздида бунга сабаб ҳар турлидир. Бизнинг фикри ожизимизча эса...

Эркак парвариш қилса, аёл париваш бўлади, дейди халқимиз. Назаримизда, айнан шу нақл мулоҳазаларимизга сўнгсўз бўлишга арзийди.

Ф.МАҲКАМОВА

Насибахон Қосимова бир неча йилдирки, "Тоштўқимачи" очиқ акционерлик жамиятида ишлайди. Унинг нозик дид билан ишга ёндашиши нафақат ўзига, балки жамоадошларига ҳам обрў келтирди. Улар тўқиган бежирим газлама ҳар қандай харидорни ҳам ўзига жалб этиши турган гап.

СУРАТДА: 1-тўкув цехи ишчиси Насиба Қосимова.

К.ЎЛМАСОВ олган сурат.

ЕР БИЗНИ БОҚАЯПТИ, БИЗ-ЧИ...

(Боши 1-бетда)

Натижада Дўстлик туманидаги мавжуд 36087 гектар ер майдонининг 25187 гектари кучсиз, 10535 гектари ўртача, 290 гектари кучли шўрланган майдонлар сирасига кириб қолди. Айни пайтда жами майдоннинг атиги 75 гектари шўрланмаган, холос. Бундай аҳволни Сирдарё ва Жиззах вилоятларининг барча туманларида учратиш мумкин. Ҳозир фактларга объектив қарамасак, яна кўзбўямачиликка йўл қўйсак, шўрланиб кетаётган ерларнинг миқдори йилдан йилга кўпайиб бораверииши мумкин.

Очиқ ва ёпиқ зовурларнинг яхши ишламаслиги туфайли пахта ва бошқа техник экинлар ҳосилдорлиги анча пасайиб кетмоқда. Зовурлар муаммосидан ташқари яна бир муҳим омил борки, бунга ҳам тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқдир.

Бу – алмашлаб экиш тизимини барҳам топиб бораётганлигидир. Саксонинчи йилларда 7, 9, 11 далали алмашлаб экиш тизими бўлар эди. Пахта ва техник экинлар қаторида озуқабоп экинлар ҳам экилар эди. Алмашлаб экиш кейинги йилларда бутунлай барҳам топиб, фақатгина икки турдаги экин қолди.

Бу эса пахта ҳосилдорлигининг пасайиб кетишига олиб келди. Тупроқдаги озиқ моддалар шўрланиш жараёни туфайли камайиб кетаётган бўлса, бир хил экин экилавериши билан шу турдаги экинга хос касалликлар ва ҳашаротларнинг кўпайиши учун қулай шароит вужудга келди. Биргина алмашлаб экишнинг йўқолиб боришининг ўзи ҳам ҳосилдорликка салбий таъсирини ўтказмоқда. Туманда 1991-1992 йилларда пахтанинг ўртача ҳосилдорлиги 35-37 центнерга тўғри келган бўлса, 2001-2002 йилларга келиб бу кўрсаткич 25-27 центнерга тушиб қолди.

Биз мелиорация муаммоларининг айрим қирраларини кўриб чиқдик. Бу муаммоларни келтириб чиқаришда айнан бирор кишини айбдор демоқчи эмасмиз. Лекин, давр олға босмоғи, аҳолининг озиқ-овқатга бўлган талабини қондириш учун ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ҳозирги замондошларимизнинг фуқаровий бурчидир.

Ҳозирча ер бизни боқаяпти. Президентимиз айтганларидек, "...бизни боқадиган – мана шу ер, мана шу тупроқ. Унинг унумдорлигини оширишимиз керак. Бунинг учун эса, энг аввало, суғориладиган ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашни, ирригация ишларини устувор мақсад деб қарашимиз шарт". Демак, келажак авлодлар учун фойдали қатламни сақлаб қолиб, унумдор ер майдонларини қолдиришимиз керак. Акс ҳолда таназзулга юз тутган она заминимизни бу дарддан фориғ этиш жуда қийин кечиши шубҳасиз...

Толибжон ЭРГАШЕВ

БЎЗАТОВНИНГ ЯНГИ ҚИРРАСИ

Қорақалпоғистоннинг шимолий-ғарбий қисмидаги Кегейли тумани ҳудудидан Бўзатовга қадам қўйиб, асфальт йўлдан 5-6 километр юрилгач, бутунлай ўзгача кўринишлар кўзга ташланади. Йўлнинг икки чеккасидаги тарвақайлаб ўсган туронғилларнинг баъзилари қийшиқлиги боис, худди бир-бирига елка қўйиб, суянишиб тургандек кайфият уйғотади. Салдан кейин эса "Даутқўл"нинг тип-тиниқ зилол сувли ойдинлари она-табиатнинг нақадар сулув ўринлар яратишга моҳир эканлигига яна бир бора ишонч ҳосил қиласиз.

Шунинг учун бўлса керак, худди шу кўл ва унинг атрофларида ПРООН вакиллари ҳамда туман ҳокими, Ўзбекистон Олий Мажлиси депутати Асенияз Жуманов билан фойдали мулоқотлар бўлиб ўтди. Келишувлар якунида яқин вақтларда дилтортар "Даутқўл" ва унинг яқин атрофларидаги тўқайзорларда қора уйларнинг ўзига хос посёлкаси барпо этилган халқаро овчилик туризми ташкил этиладиган бўлди. Бунинг учун барча имкониятлар мавжуд. Боиси Бўзатов тумани ҳудуди салкам 267 минг квадрат метрни ташкил қилса, шундан атиги 14,5 минг гектарида деҳқончилик қилинади, холос. Қолган майдончларни яйловлар, тўронғилзор ўрмонлар ва ёввойи парранда-ю даррандалар макони бўлган табиий ўтлоқлар эгаллаган. Бу масканларда қирғовул-у товуқдан тортиб, ўнлаб ёввойи қушларнинг бемалол унибурчишлари учун ғоят яхши имкониятлар бор. Чунончи, "Қусхона", "Тўрлитов", "Қизилжар" ясси тоғликлари этаклари, "Бойхўжа" тўқайзори аллақачон овчиларнинг эътиборини ўзига ром қилган. Ҳеч шубҳасиз,Кунхўжа, Бердақ, Ажиниёз каби оташнафас шоирларнинг киндик қони тўкилган бу замин аҳолиси учун фаровон яшаш, иқтисодиётни гуркиратиш учун барча имкониятлар мавжуд. Шу билан бирга табиатнинг энг кўркам бўлаги – Бўзатовда яқин пайтларда халқаро овчилик туризми иш бошлаб, яна бир ғоят фойдали тармоқ юзага келади.

А. ИСКАНДАРОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

Ғаллаорол туманидаги "Қипчоқсув" фуқаролар йиғини ҳудудида чойхона, сартарошхона, дўкон ва бир гектар жойда боғ ташкил этилди. Келгусида янги ҳаммом биносини қуриш режалаштирилмоқда.

СУРАТДА: "Қипчоқсув" фуқаролар йиғини раиси Бекбой Ғозибоев.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

ҚОРАМУНЧОҚ

(Боши 1-бетда)

Қудалар кетгач, эрига "Энди нима қиламиз?" деб маслаҳат солса, "Ўзинг биласан", деб турибди-да. Шунга жони чиқиб кетай деди. Эри билан айтишиб қолди. Кейин раҳми келди. "У ҳам нима қилсин энди? Иш бўлса ишламасмиди, уйда сўкиниб ўтиргандан кўра..."

Тўй ташвишида тизгинсиз ўйлар билан ҳовли супураётган Сорахоннинг қулоғига девор ортидан қўшниси Оминахоннинг гапи чалиниб қолди. У қизчасига тайинлар эди:

-Биз дадaнг билан аммангникига бориб келамиз. Икки-уч соатда қайтамиз. Дарвозани маҳкам беркитиб ол. Ҳеч кимга биз келгунимизча очма. Лўлилар кўп...

Кейин машина ўт олди. Эшиклари ёпилди, юриб кетди.

Сорахон беихтиёр қўшни ҳовлидаги гапларга қулоқ осганича серрайиб туриб қолди. "Шуларга мазза, давлатлари ошиб-тошиб ётибди. Иккита боласи бор, холос... Оминанинг қўллари тўла тилла узук, қулоғидан қашқар балдоқ тушмайди. Бўйнидаги йўғон тилла занжирнинг ўзини уч юз минг девди. Долларнинг қанақалигини ҳам шуларникида кўрувдим".

Хўрлиги келиб кетди. Томоғига йиғи тиқилди. Эллик ёшга қараб кетяпти, ҳали қўли битта узук, қулоғи онасидан ёдгор бўлиб қолган кичик туя тиш балдоқдан бошқасини кўрмади. Бўйнига қўшниси каби тилла занжир тақишни жуда-жуда истайди, лекин тилла занжир ўрнига... гарданидаги сариқ игнатугмадан тушмайдиган гилосдек қўҳна қорамунчоғи бор. Кўнгли, қўли ҳам шу қорамунчоққа ўрганиб қолган...

Туйқусдан кўнглига шайтон васваса солди. "Қўшниларинг кетди, ёлғиз қизчаси қолди, кир, тилла буюм, долларлари турган жойни кўргансан-ку! Олиб чиқ, ўнта тўйга етади!.." деди шайтон унга. У ҳушини идрок қилолмай, кўзлари "олмакесак" териб қолди. Гарданидаги қорамунчоғини ўйнаб турган қўллари титради. Оёғи остида турган пақирни олди-да, шошилиб кўчага, қўшнисиникига кириш учун чиқди. Қўшнининг дарвозаси берк эди. Чақирди. Овози титраб чиқди. Ичкаридан садо бўлмади. Кўчада одам қораси кўринмайди. Қўнғироқ тугмасини босди.

-Ҳа, - деди ичкаридан қизча, - дадам, аям йўқ, ҳали келишади...

-Эшикни оч, бу мен, Сора опангман, - деди ўзини сал тутиб олиб, - сув олгани чиқувдим, олволай...

Қизча ичкаридан анча уриниб, дарвозанинг кичик эшигини очди. Сорахон ичкарига кирди-ю, эшик илгагини солиб қўйди. Ҳеч нарсадан бехабар қизчага:

-Нима қиляпсан? – деди аранг. Юраги ғалати урарди.

-Мультфильм кўряпман, - деди қизча Сорахоннинг гарданидаги қорамунчоққа қараб ва чопқиллаб уй ичига кириб кетди. Ичкаридан телевизор овози чиқиб турарди. Сорахон ҳовлидаги гулхона четида оқиб турган жўмрак остига пақирни қўйди. Сўнг... шипиллаб қизча телевизор кўриб ўтирган хонага кирди. Қизча унга бир қараб қўйди-да, нигоҳини яна телевизорга буриб олди. Сорахон қатор девор шкафларига шошилинч қаради. Ана, ўртадаги шкаф қутиси. Оминахоннинг шу қутичага тилла буюмларини қўяётганини бир неча бор кўрган эди. Ҳозироқ бориб очиб, тилла тақинчоқларини олса-да. Лекин... лекин қаршисида анови қизча турибди. "Олдин уни... уни ўлдириш керак" Шу тобда у қизчани бўғиб ўлдиришдан, кейин тақинчоқларни ўғирлаб қочишдан бошқа нарсани ўйламас эди. У қизча устига бостириб келди, дир-дир қалтираган қўлларини унинг бўйнига чўзди...

Қизча олдинига ҳайрон бўлди. Қўшни хотиннинг ранг қочган юзидаги совуқ важоҳати уни қаттиқ қўрқитди. Чинқириб йиғлаб юборди. Сорахоннинг дир-дир титраётган қўллари унинг бўйнига етиб, сиртмоққа айланаётганида оромкурсисидан "Ая, аяжон!" деганича туриб қочишга уринди. Икки қадамча ташлаши билан девор шкафга урилди. Қаёққа қочишини ҳам билмай, қалт-қалт титраб, ҳимоясиз, қаршисида бостириб келаётган ёвуз хотинга ёш оқаётган мунчоқ кўзларини тикканича, нажот кутиб туриб қолди... Бу аёл эса ўзининг инсонлигини, шу қизча сингари олти нафар фарзанднинг онаси эканлигини буткул унутган эди. Кўзлари худди оч бўриникидай ялтирарди. Қўллари қизчанинг нозиккина, момиққина бўйинчасига етиб борди. Ёввойи куч билан бўға бошлади. Қизчанинг йиғиси ўчди, ҳолсизланиб, митти елкачалари тепага икки-уч талпинди-да, кўзлари юмилди. Оёқлари тагига шилқиллаб йиқилган қизча устига аёл ҳам оғиб тушди. Шунда девор шкафнинг очилиб қолган ойнаси илгагига гарданидаги қорамунчоқли игнатугмаси илиниб қолди. Чертилиб кетган игнатугмасидан тушган қорамунчоқ пастдаги гилам устида юмалади-да, шкаф остига кириб кетди. Худди шу ҳолат Сорахонни ўзига келтирди, кўзлари ярқ этиб очилиб, жуда ёмон иш қилиб қўйганини юракдан англаб, даҳшатга тушди. Оғир гуноҳга ботганлигини, охирати куйганлигини ҳис қилди. Энди у – дўзахий! Бу гуноҳини беркитиб бўлмайди. Энди кеч.

Энди ҳаракатларини ихтиёрий қила бошлади. Қорамунчоғи юмалаб кетган шкаф остини қўллари билан пайпаслади. Тополмади. Гиламга бошини қўйиб қаради. Кўринмади...

Қизчани ўлдиришга ўлдирди, энди бировга буни билдирмайдиган қилиб қўйиши керак. Меҳробдаги кўрпадан биттасини олиб солди-да, қизчанинг жасадини ухлаб ётгандай қилиб ётқизди. Шунда... қизча кўзлари косасидан чиққудай очилиб қолганини кўрди. Қаролмади. Қўллари билан шоша-пиша қизча кўзларини ёпишга уринди. Буткул ёполмади... Тилла тақинчоқларни олиш ҳам ёдидан кўтарилди. Тезроқ бу ердан қочиб чиқиб кетишни ўйларди, холос. Югуриб ҳовлига чиқди. Осудалик. Энди дарвозадан чиқиб кетолмайди. Ўртадаги деворга ёпишган узун товуққатакдан чиқиб, ўзлари тарафдаги хашак устига сакради. Кўйлагига ёпишган хашакларга эътибор қилмай, ҳаллослаб уй ичига кирди. Кўйлагини алмаштирди. Оёғидаги эски калишини ечиб, "ирина"сини илди. "Изим қолди-да, шу калишимни изи" деган ўй ўтди кўнглидан ва қўрқув ҳисси баттар ортди. Калишини кўйлаги этагига яшириб тандир олдига борди. Уни тандирга тиқиб, хас-хашак бостирди. Гугурт чақди.

-Мен ота-онамникига кетяпман, кўриб келай, - деди ичкарида майкачан гум тушиб ётган эрига. Эри ранги докадек оқариб кетган ғалати алфозда гапираётган хотинига эътибор ҳам бермади.

-Қайтиб келмасанг ҳам майли, - деб қўйди тескари ётганича.

У шоша-пиша қўшни маҳалладаги ота уйига жўнади. Тезроқ шу ердан қочиб кетишидан бошқа ўйи, мақсади йўқ эди шу топда. Кўз ўнгида кўзлари очиғича ўлиб ётган қизча жасади гир-гир айланарди. Юрагини васвас ўйнатарди...

-Сенга нима бўлди, қизим? Рангинг бир аҳволда. Уйинг тинчми ўзи?- Тўсатдан ҳовлиққанича келиб қолган қизидан хавотирланиб сўради онаси кўришаётиб.

Холиқназар ЖЎРАБОЕВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

(Давоми келгуси сонда)

ЎЗБЕКИСТОНГА ХУШ КЕЛИБСИЗ!

Ўзбекистон бугун дунёга юзланмоқда. Хориж давлатлари билан ҳамнафас, ҳамфикр бўлиб, ўзаро манфаатли алоқаларни амалга ошириб келмоқда. Ушбу жараёнлар сирасига мамлакатимизда туризм соҳасининг ривожланаётганини ҳам қувонарли ҳол сифатида айтиш мумкин.

Юртимиз мустақиллигидан кейин жаҳонда Ўзбекистонга қизиқиш ортди. Мамлакатимиз билан ҳамкорликда ишлашни хоҳловчилар сони кўпаймоқда. Бунинг исботи сифатида айни пайтда юртимизда фаолият юритаётган кўплаб қўшма корхона ва бошқаларни қабул қилиш мумкин. Жумладан, туризмда ҳам.

Ўзбекистоннинг яна бир ютуғи қулай шароитда, иқлимда жойлашгани, етарли имкониятга эга бўлганлиги, ҳудудидан қадимги Буюк ипак йўлининг ўтганлигидир. Шунинг учун ҳам бу ерга келувчилар сони йилдан-йилга ортиб бораяпти. Масалан, ўтган йили мамлакатимизга 500000 дан зиёд саёҳатчилар ташриф қилган бўлса, жорий йилда эса 800000 нафарни ташкил этиши мумкин экан.

ЖАРАЁН

Булар ҳаммаси пойтахтимизда ўтказилаётган "Туризм ва саёҳат" деб номланган тўққизинчи Тошкент халқаро туристик ярмаркаси ("TITF 2003")да айтилган гаплар.

Буюк Британиянинг ITF Group – халқаро савдо кўргазма компанияси ва унинг Ўзбекистондаги ҳамкори Itesa-Osiyo компаниялари ташкил этган ушбу ярмаркада 15 та мамлакатнинг 45 га яқин компаниялари иштирок этмоқда.

Ўзбекистон тарихий, маданий ёдгорликларга бой ва уларни неча асрлардан буён асраб келаётган диёр. Самарқанд, Бухоро, Хива, Шаҳрисабз каби ана шундай қадамжолар, осори-атиқалар жойлашган шаҳарларимизнинг донғи етиб бормаган юрт бўлмаса керак. Шундай экан уларни ўз кўзи билан кўришни истовчиларни ҳам кам, деб бўлмайди. Ярмарканинг ташкил этилиши, аввало, мамлакатимиз туризмга, саёҳатларга берилаётган эътиборни намойиш қилиш бўлса, сўнг ўзаро тажриба алмашиш, хориж компаниялари билан ҳамкорликни йўлга қўйиш, туристик маданиятни ошириш. Ярмаркага келганлар ана шундай ниятдадирлар.

Дунёдаги яхши амаллардан бири – бу жаҳонгашталик бўлса, ажабмас. Чунки баъзи одамлар умрининг кўп даврини саёҳатда ўтказади. Юрт кезади. Дунё танийди. Яна шуни ҳам таъкидламоқ жоизки, ер юзида фақат туристик соҳада танилган шаҳарлар ҳам бисёр. Ана шуларни ҳисобга олганда, ушбу халқаро ярмарка фойдадан ҳоли эмас.

Ярмарка бугун ниҳоясига етади.

Дилшод УЛУҒМУРОДОВ

ДАВЛАТ БОБОНИНГ ДАВЛАТИ

Қўшкўпирликлар "Янгилик" қишлоғида яшовчи Давлат бобо Ибраҳимовни меҳнаткаш, ўз ишининг устаси, фидойи инсон эканлигини кўпдан билишса-да, унинг ишбилармонлиги мустақиллик йилларида кўпроқ намоён бўла бошлади.

Бу йил умрининг 84 баҳорини қаршилаган Давлат бобо узоқ йиллар турли вазифаларда ишлади. Ғўза суғорди, чопиқ қилди, трактор бошқарди, бригада бошлиғи, механик, муҳандис бўлди. Ҳозирда ҳам ўзини даладан, қайноқ меҳнат жабҳасидан узоқда сезолмайди. Барқ уриб ўсаётган экинларни кўриб, ўзи ҳам ёшаргандек бўлади, Мустақиллик яратаётган имкониятлардан куч-қуввати ошаётгандек ҳис қилади. Бўлмаса, кексайганида фарзандлари, невараларини фермер бўлишга ундармиди.

Шу тахлит 1999 йили пахта ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришга йўналтирилган "Иброҳим Давлат" фермер хўжалиги ташкил этилди. Қийинчиликлардан қўрқмайдиган, ернинг тилини тушунадиган Давлат бобо дастлаб кам унумли ерларда деҳқончилик қилишга рози бўлди. Минг машаққат билан бўлса-да, дастлабки йилда 33 гектар экин майдонидан режада кўзланган ҳосил ундирилди.

Маълумки, Қўшкўпир тумани далалари воҳа сув йўлларининг энг охирида жойлашган бўлиб, 2000-2001 йиллардаги сурункали сув тақчиллигидан анча зарар кўрилди. Кейинги йилларда ҳам оби ҳаётнинг кам бўлиши фараз қилиниши боис, фермер хўжалиги аъзолари далалар ўрнини ўзгартиришга мажбур бўлдилар. Улар 2001 йилда 67 гектар майдонда деҳқончилик қилдилар. Ўтган йили чигит экилган 80 гектар майдон ҳисобидан 142 тонна маҳсулот топширилиб, фойда ҳисобига битта "Т-4-Алтай" трактори харид қилишди. Бу техника ёнига лизинг орқали олинган қатор орасида юрувчи 2 та тракторнинг ҳам қўшилгани жамоа аъзолари ишини анча енгиллаштирди.

-Ажойиб замонлар келди, - дейди Давлат бобо хушнудлик билан. – Энди ўйлаб қарасам, бутун фаолиятим давомида ўзгалар манфаати йўлида ишлабман. Орттирган бирон нарсам бўлмади. Мана, Истиқлолдан сўнг 100 гектарлаб ерга, шахсий чорвага, ишлаб чиқариш корхоналарига эга бўлмоқдамиз. Ҳалол меҳнатимиздан сармоямиз йилдан-йилга ошиб бормоқда.

ИБРАТ

Дарҳақиқат, фермер хўжалиги иши билан танишарканмиз, эгалик нарсанинг йўриғи бошқалигига яна бир бор ишонч ҳосил қилдик. Қўли-қўлига тегмай ишлаётган гиламчи қизларнинг бари маҳсулотларини харидоргир бўлиши учун жон куйдиришмоқда. Қизларнинг орзу-ҳавaслари гўё гиламлар қатида намоён бўлаётгандек. Санобар Мўминова, Санамжон Эрматова каби ўз ишининг усталари қўлида жило топаётган маҳсулотлар Хиванинг машҳур гиламларидан қолишмайди. Ҳозирда 60 нафардан ортиқ маҳаллий йигит-қиз меҳнат қилаётган бу корхонада йилига 5 минг квадрат метр гилам тўқиш билан бирга анча миқдорда соҳа учун керакли иплар тайёрланиб, турдош корхоналар билан маҳсулот айирбошлаш ишлари ҳам йўлга қўйилган. Ип йигирувчи Адолат Қўшназарова, Шаҳодат Худойберганова, Насиба Ғойибовалар ҳамиша илғорлардан. Ўтган йили корхонанинг 7 миллион сўмдан зиёд соф фойда кўришида барча ишчиларнинг улуши бор.

...Бир томонда паст навли пахтадан тўшакбоп вата ишлаб чиқарадиган цех. Фермер хўжалиги аъзолари ўзларининг чорвасини ҳам ташкил қилиб, 30 бош қорамол, 60 бош қўй-эчки, юзлаб паррандалар асрашмоқда. Қувонарли жойи шундаки, жамоа раҳбарининг ислоҳотлар мазмун-моҳиятини чуқур англаган ҳолда иш юритаётгани сабабли улар қай ишга қўл уришмасин самарадорликка эришмоқдалар.

Бугина эмас. Киши умри фақат бойлик билан ўлчанмайди. Бир ишга шаҳд билан қўл уриб, уни охирига етказиш, элнинг олдинги қаторида бўлиш, муҳими, ҳалол меҳнатинг, иқтидоринг ила кишилар назарига тушиш... Ўзингдан одамларга ибрат бўладиган фазилат, фойдаси тегадиган нарсалар қолдириш... Буларнинг барчаси Давлат бобонинг эл-юрти, фарзандлари-ю невараларига армуғон қилувчи давлатидир.

Холмурод ҚУРБОНОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

ЕТИ ИҚЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

ЕР ОСТИДАГИ ХАЗИНА

Украиналик археологлар Херсон шаҳри яқинида олиб борилаётган қидирув ишлари давомида ажойиб топилмага дуч келдилар.

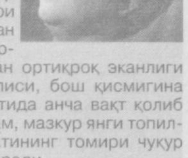

Бу эрамиздан аввалги I асрнинг II ярмида Рим империясини бошқарган император Октавиан Августнинг рафиқаси Ливиянинг номаълум ҳайкалтарош томонидан оқ мармардан ишланган бюстидир. Олимларнинг тахмин қилишларича, мазкур санъат асари ўз вақтида император саройининг энг яқин надимларидан бири тарафидан яратилган бўлиши эҳтимолдан ҳоли эмас. Зеро, бир неча тадқиқотлардан сўнг унинг ёши икки минг йилдан ортиқроқ эканлиги аниқланган. Бироқ, энг ҳайратланарлиси, бош қисмигина ишланган аёл тасвири ҳеч ҳам ер остида анча вақт қолиб кетганга ўхшамайди. Нима бўлганда ҳам, мазкур янги топилма анъанавий ҳайкалтарошлик санъатининг томири чуқур илдиз отган, дея ҳисоблашга имкон беради.

"ОСКАР"ГА НОМЗОДЛАР

Америка киноакадемиясининг нуфузли мукофоти – "Оскар"нинг янги эгаларига топширилишига ҳали анча вақт бор. Айни кунларда эса кинотанловда иштирок этиб, юксак даражали совринни қўлга киритиш илинжидаги номзодларнинг фильмлари ҳайъат томонидан кўриб чиқилмоқда.

"Хорижий кинофильмлар учун" номинацияси бўйича 55 давлат ўз фильми билан иштирок этмоқда. Саралаш баҳсида қатнашиш бахти эса бор-йўғи учта ёинки тўртта фильмга насиб қилади, холос. Эллик беш мамлакатнинг эллик бешта ижодий ишини тез фурсат ичида кўриб чиқиш осон эмас. Шуни алоҳида қайд этиб ўтиш керакки, саралаш босқичида россиялик кинорежиссёр Звягинцевнинг "Қайтиш" фильми ҳам намойиш қилинди.

КАРДИНАЛЛАР 135 ТА БЎЛДИ

Ватикан давлати кардиналлари мисли кўрилмаган даражага етди, дея хабар қилади BBC News ахборот агентлиги.

Сешанба куни Рим папаси Иоан Павел IIнинг рутбани қабул қилиб олганлигининг 25 йиллигига бағишлаб ўтказилган маросимда яна 30 нафар архиепископ кардиналлик унвонига лойиқ, деб топилган. Бугунга келиб, католик черковининг янги раҳбари бўла олиши мумкин бўлган кишилар сони 135 нафарни ташкил қилмоқда. Уларнинг аксарият қисми Вьетнам, Гватемала, Ҳиндистон, Нигерия, Польша ва АҚШ фуқаролари саналишади.

ЭГИЗАКЛАР СОҒЛОМ

Бир ҳафта муқаддам бутун дунё оммавий ахборот воситалари томонидан АҚШнинг Даллас штати касалхоналарининг бирида бошлари ўзаро чапишган сиам эгизакларини бир-биридан ажратиш борасида олиб борилган операция муваффақиятли чиққанлиги эълон қилинганди.

Мисрлик чақалоқларнинг саломатлиги борган сари яхшиланиб бормоқда. Улар кеча илк бор юзма-юз ўтириш бахтига муяссар бўлишди. Мутахассисларнинг фикрига қараганда, эгизакларнинг соғлиғи жойида ва улар тез кунда тиклана олишлари мумкин экан, дея маълумот беради "Lenta.ru"

КУЗДАГИ ҚИШ ҚАҲРИ

Гарчи ҳали октябрнинг ўрталари бўлса-да, бу йил қиш анча эрта келди. Россиянинг Мурманск областида ёққан қор қалинлиги 30 сантиметрни ташкил қилади.

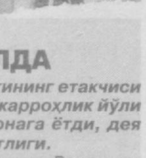

Бу ерда кундалик ҳаёт кечириш борган сари мураккаблашмоқда. Сешанба куни кечқурун шаҳар шифохонасининг шифокори берган хабарга қараганда, кун давомида сирпанчиқда қўли ёки оёғини синдириб олган қирқдан ортиқ беморларга хизмат кўрсатилган. Яна шу куни рўй берган йўл транспорт ҳодисаси оқибатида бир киши ҳаётдан кўз юмган.

АРОФАТ ГОСПИТАЛДА

Сешанба куни Фаластин мухториятининг етакчиси Ёсир Арофат буйрагидаги тошларни жарроҳлик йўли билан олдириб ташлаш учун шифохонага ётди, дея хабар беради "Рейтер" ахборот агентлиги.

Операция Арофатнинг Рамаллоҳ шаҳридаги резиденцияси яқинидаги шифохонада бўлиб ўтиши режалаштирилган. Мухторият вакилларининг билдиришича, Арофатнинг соғлиги жойида бўлиб, ташвиш туғдиришга ҳам арзимайди.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида тайёрланди.

УРУҒЛИК ПАХТА РЕЖАСИ БАЖАРИЛДИ

Республикада жорий йил ҳосилидан 360 минг тоннага яқин уруғлик пахта тайёрланиб, кўзланган маррага эришилди.

Уруғлик пахта тайёрлаш Сурхондарё, Қашқадарё, Самарқанд, Андижон, Бухоро вилоятларида уюшқоқлик билан ташкил этилиб, жуда қисқа муддатларда бажарилди.

ЯХШИ ХАБАР

Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардан 2004 йил ҳосили учун ғўза навларини жойлаштириш бўйича олинган таклифлар ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг қарори асосида уруғликнинг икки йиллик заҳираси яратилди.

Уруғлик пахта толаси халқаро талабларга тўлиқ жавоб берадиган районлашган Бухоро-6, С-6524, Оқдарё-6, Ан-Боёвут-2, С-2609, Оққўрғон-2, С-4727, Наманган-77 навларидан ташкил топган бўлиб, шу билан бир қаторда истиқболли янги Бухоро-8, Бухоро-102, Денов, Дуру-гавҳар, Сурхон-9 навларидан ҳам тайёрланди.

Шуни алоҳида қайд этиш лозимки, уруғлик пахта серҳосил, касаллик ва зараркунандалар билан зарарланмаган, ҳосили эрта етилган, уруғлик учун танлаб олинган майдонларда ёғин-сочинга қолдирмай йиғиштириб олинди. Бу ўз навбатида келгуси йилда пахтадан янада сифатли, мўл ҳосил етиштиришга замин яратади.

Галдаги вазифа пахта тозалаш корхоналарида жамғарилган уруғлик фондларининг биологик хусусиятларини тўла сақлаб, унувчанлигини янада оширишдан иборатдир.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги Матбуот хизмати.

Тошкент шаҳар Сергели тумани ички ишлар бошқармаси томонидан хусусий тадбиркор Садиков Зиёвуддин Заирович номига берилган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент Политехника институти томонидан 1990 йили 25 августда Колдаров Руслан Саидовичга берилган ФВ № 922162 (рўйхат рақами № 922 ТИ) рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов туман ДСИ томонидан Аманов Гайратбек Турсунмахамедовичга берилган № 347, № 1471 ҳамда Д № 1752-рақамли товар операцияларини ҳисобга олиш дафтарлари йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Шайхонтоҳур туман ИИБ томонидан якка тартибдаги тадбиркор Абдухалимов Акрам Абдурахимович номига берилган думалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Чилонзор туманида рўйхатдан ўтказилган МЧЖ "Ҳисобчи" аудиторлик фирмасининг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

"ЎЗБЕКСАВДО" акционерлик компанияси

Аҳоли, чакана, улгуржи савдо ва хусусий тадбиркорлар диққатига:

"Ўзбексавдо" акциядорлик компанияси тасарруфидаги ҳудудий вилоят, шаҳар "Гўштсутсавдо" акциядорлик жамиятлари ва "Озиқовқатсавдо" шўъба хўжалик жамиятлари омборларида Америка Қўшма Штатларидан келтирилган

юқори сифатли гуруч етарли миқдорда мавжуд бўлиб, пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Ҳудудий вилоят, "Гўштсутсавдо" акциядорлик жамиятлари ва "Озиқовқатсавдо" шўъба хўжалик жамиятлари РЎЙХАТИ

т/р	Корхоналар номи	Манзили	Хизмат телефони
	Қорақалпоғистон Республикаси		
1	"Қорақалпоқгўштсутсавдо" АЖ	Нукус ш., Тўрткўл кўчаси	(36122) 3-72-17
	Андижон вилояти		
2	"Андижонгўштсутсавдо" АЖ	Андижон ш., Чинобод кўчаси	(37424) 6-66-55
	Бухоро вилояти		
3	"Бухорогўштсутсавдо" АЖ	Бухоро ш., Коғон кўчаси, 10	(3652) 25-41-71
	Жиззах вилояти		
4	"Жиззахгўштсутсавдо" АЖ	Жиззах ш., Промзона А	(37222) 6-05-45
	Қашқадарё вилояти		
5	"Қашқадарёгўштсутсавдо" АЖ	Қарши ш., Ўзбекистон овози кўчаси, 4	(37522) 7-15-55
	Навоий вилояти		
6	"Навоийозиқовқатсавдо" АЖ	Навоий ш., "Спутник" шаҳарчаси	(43622) 5-37-53
	Наманган вилояти		
7	"Намангангўштсутсавдо" АЖ	Наманган ш., Раустан кўчаси	(36923) 2-64-60
	Самарқанд вилояти		
8	"Самарқандгўштсутсавдо" АЖ	Самарқанд ш., Ўзбекистон кўчаси, 116	(3662) 37-04-83
	Сирдарё вилояти		
9	"Сирдарёгўштсутсавдо" АЖ "	Гулистон ш., Қурувчилар кўчаси, 1	(36722) 26-46-88
	Сурхондарё вилояти		
10	"Термизгўштсутсавдо" АЖ	Термиз ш., А.Ҳиодоятов кўчаси, 1	(37622) 2-38-67
	Тошкент вилояти		
11	"Ангренгўштсутсавдо" АЖ	Ангрен ш., Облиқ шаҳарчаси	(37166) 2-24-60
12	"Бекободгўштсутсавдо" АЖ	Бекобод ш., Аббосов кўчаси, 18	(37191) 2-18-79
13	"Олмалиқгўштсутсавдо" АЖ	Олмалиқ ш., Бўстон шаҳарчаси	(37161) 2-16-34
14	"Чирчиқгўштсутсавдо" АЖ	Чирчиқ ш., Озодбош шаҳ. Наврўз кўчаси	(37171) 3-20-40
	Фарғона вилояти		
15	"Фарғонагўштсутсавдо" АЖ	Марғилон ш., Янгифарғона кўчаси, 1	(37323) 3-17-24
16	"Қўқонозиқовқатсавдо" ШХЖ	Қўқон ш., Халқ сўзи кўчаси, 16	(37355) 2-12-65
	Хоразм вилояти		
17	"Хоразмгўштсутсавдо" АЖ	Урганч ш., Парранда фабрикаси шаҳ., 1	(36235) 9-45-70
	Тошкент шаҳри		
18	"Марказозиқовқатсавдо" ШХЖ	Тошкент ш., Толариқ кўчаси, 26	96-33-52
19	"Тижорат" РСИЧФ	Тошкент ш., Навоий кўчаси, 25	139-11-55
20	"Сервисторг" РСИЧК	Тошкент ш., Фурқат кўчаси, 6	139-18-75

ХАЛҚ БАНКИ

BANK

"Обод маҳалла йили"

муносабати билан "Маҳаллам – фахрим менинг" жамғарилувчи, ютуқли омонат турини

ТАКЛИФ ЭТАДИ

Омонатга пул маблағлари

жорий йилнинг 20 декабригача Халқ банкининг барча муассасаларида қабул қилинади.

Сиз омонатингизга ҳисобланган фоиз даромадларини олиш билан бир қаторда

500000 сўм ютуқ

совриндорларидан бири бўлиш имкониятига эгасиз.

Ютуқлар тиражи республика "Маҳалла" жамғармасининг тавсиясига кўра намунали маҳаллаларда ўтказилади

ОМОНАТИНГИЗНИ ИШОНЧЛИ БАНКДА САҚЛАНГ ВА КЎПАЙТИРИНГ!

Мурожаат учун телефонлар:

173-69-15, 173-69-16 (ички 126, 111, 109).

"FINANCE CITY" очиқ акциядорлик жамияти

инвестиция компанияси 2003 йил 28 октябр куни соат 10.00 да акциядорларнинг навбатдан ташқари умумий йиғилиши ўтказилишини маълум қилади.
Йиғилиш Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 100-уйда бўлиб ўтади.
Акциядорлар соат 9.00 дан бошлаб рўйхатга олинади.
Акциядорларнинг умумий йиғилишида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлган акциядорларнинг рўйхати 2003 йил 20 октябр ҳолатига тузилган.

КУН ТАРТИБИ:

1. "FINANCE CITY" инвестицион компанияси ОАЖнинг 2003 йил 9 ойлик молиявий-хўжалик фаолияти якунлари бўйича.
2. Кузатув кенгаши таркибини қисман ўзгартириш.
3. Турли масалалар.

Қўшимча маълумотлар олиш учун қуйидаги манзилга мурожаат қилишингиз мумкин: Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 100-уй.
Маълумот учун телефонлар: 79-75-13, 79-75-19.

КУЗАТУВ КЕНГАШИ

ДЕҲҚОН МАНФААТИ УСТУВОР

(Боши 1-бетда)

Жорий йилнинг 4 сентябрида эса Вазирлар Маҳкамаси томонидан «Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришида шартномавий муносабатларни такомиллаштириш ва мажбуриятлар бажарилиши учун томонларнинг жавобгарлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарор қабул қилинди.

Эндиликда қишлоқ хўжалигида деҳқон меҳнати туфайли ризқ топадиган тайёрловчи, хизмат кўрсатувчи корхона ва ташкилотлар фақат деҳқонга хизмат қилади. Номлари зикр этилган Фармон ва ҳукумат қарори ва мазкур қарор билан тасдиқланган «Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирувчилар билан тайёрлов, хизмат кўрсатиш ташкилотлари ўртасида шартномалар тузиш, уларни рўйхатдан ўтказиш, бажариш, шунингдек, уларнинг бажарилиши мониторингини олиб бориш тартиби тўғрисида»ги низомда бундай талаблар ўзининг тўла аксини топган.

Қарорга мувофиқ, Адлия вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги зиммасига қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилар билан тузилган шартномаларнинг тайёрлов ва хизмат кўрсатиш ташкилотлари томонидан бажарилиши устидан назорат ўрнатиш вазифаси юклатилди. Жойларда тузилган шартномалар бажарилиши юзасидан доимий мониторинг юритиш туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлими ходимлари томонидан олиб борилади.

Шартнома мажбуриятлари тайёрлов ва хизмат кўрсатиш ташкилотлари томонидан бажарилмаганлиги билан боғлиқ даъволар қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари томонидан, шунингдек, туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлимлари томонидан уларнинг манфаатларини кўзлаб судларга тақдим этиладиган аризалар бўйича давлат божи ундирилмайдиган бўлди.

Номи зикр этилган Низомда эса, шартнома муносабати хусусида барча зарур маълумотлар жой олган. Шартномаларни, хусусан, қишлоқ хўжалиги товар ишлаб чиқарувчилари билан шартномаларни тузиш муддатлари аниқ белгиланди. Унга кўра, шартномалар агротехника тадбирларини амалга ошириш бошланишидан бир ой олдин, лекин календар йил бошланишидан кечикмай тузилади. Ҳамда уларда бажарилиши лозим бўлган шартлар аниқ кўрсатилади.

Тузилган шартномалар имзоланган кундан бошлаб уч кунда хизмат кўрсатувчи ташкилот томонидан туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлимига рўйхатдан ўтказиш учун тақдим этилади ва яна шунча муддат ичида шартнома рўйхатдан ўтказилиши лозим. Рўйхатдан ўтказишда шартномаларнинг амалдаги қонун ҳужжатларига мувофиқлиги текширилади. Камчиликларга йўл қўйилган тақдирда, уни рўйхатдан ўтказишни рад этиш ҳақида қарор чиқарилади.

Яна бир муҳим жиҳат шундаки, маҳсулотни ташиш ва тушириш бўйича барча харажатлар эндиликда тайёрловчи ва хизмат кўрсатувчилар зиммасига юкланади. Моддий техника ресурсларини етказиб бериш, шартномада назарда тутилган хизматларни кўрсатиш хўжаликларнинг ёзма буюртмаси асосида амалга оширилади. Шунинг учун хизмат кўрсатувчи ташкилотлар хўжаликларнинг буюртманомаларини рўйхатдан ўтказиш дафтарини юритади. Буюртмалар эса, ишлаб чиқарувчи томонидан зарур хизмат учун камида беш кун олдин почта орқали ёки бошқа ўзига қулай бўлган усулда берилади.

Шунингдек, Низомда томонларнинг мулкий жавобгарликларига ҳам алоҳида аҳамият берилган. Контрактация шартномалари бажарилмаганлиги учун жавобгарлик масаласида томонларнинг йўл қўйган хато ва камчиликлари чуқур таҳлил этилиб, қонуний баҳо берилади. Тайёрлов ва хизмат кўрсатувчи ташкилотлар айби билан хўжаликлар томонидан контрактация шартномалари бажарилмаслиги натижасида етказилган зарар ушбу ташкилотлар томонидан қопланади.

Шартномалар бажарилиши мониторингини юритиш тартибига кўра, туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлимлари хўжаликлар билан тузилган шартномалар бўйича мажбуриятларнинг бажарилиши бўйича белгиланган жадвал асосида ҳар ойнинг муайян муддатида маълумот тўплаб, вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармасига, бошқарма эса уни умумлаштириб, адлия идораларига ҳамда Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигига тақдим этади. Бу жараёнда мажбуриятларнинг ўз вақтида бажарилиши юзасидан назорат олиб борилади. Ҳуқуқбузарлик ҳолатлари аниқланса, уларни бартараф этиш чоралари кўрилади.

Шунингдек, туман қишлоқ ва сув хўжалиги бўлимларига маҳсулотлар сифати пасайиши ёки бузилиши ҳоллари бўйича, табиий офатлар ва бошқа ноқулай шарт-шароитлар оқибатида ёҳуд тайёрловчининг айби билан мажбуриятлар бажарилмаганлиги учун хўжаликларни жавобгарликдан озод қилиш тўғрисида хулоса бериш ваколати ҳам юкланди.

Ушбу Низом асосида бугунги кунда қишлоқ хўжалиги маҳсулоти ишлаб чиқарувлар билан тузиладиган барча шартномаларнинг намунавий лойиҳалари тайёрланмоқда.

Норгул АБДУРАИМОВА,
ЎзА мухбири.

Кўнгилга сайр

ИФОРЛАР КЎЗИМДА ТЎЛҒАНАР

ТОЛКЎЧА

Балки юз йил...
Балки минг йилдан кейин
Туғилган юртимга энтикиб бордим.
Ниҳол болалигим
Бўй чўзган толкўчада
Панжалари узун толлар – дўстларим,
Мен билан бўй ўзар ўйнаган
Бўйраста тераклар –
Қадрдонларим
Йўқ эди,
Йўқ эди,
Йўқ эди...
Кўзларим жовдираб етимдай
Ичимда нимадир қарсиллар.
Болалигим ўсган толкўча
Ўксук кўзларимга чиқади қалқиб...

АНОРЗОР

Мастура САЙФИДДИНОВАга

I

Адир бағри.
Анорзор.
Не-не анор новдаларин
Аёз уриб кетди беомон.
Ўлик шохлар
Кўзимга санчилар игнадай,
Санчилар кўксимга,
Санчилар бўғзимга...
Анорзор аро кезиб,
Илдизларга қарайман –
Умидим жоми тўлиб.
Қадим томирларда барқ урар – Кува.

II

Боғ.
Қип-қизил гуллаган анорлар.
Оловдай яшнасин – дея анорзор
Қақшаган шохларга илиб қўйдим мен
Қип-қизил – қалбимнинг синиқларини.

ЭСКИ МАВЗУ

Ғўза, улкан дарахтга айлан...
Шавкат РАҲМОН

Ғўза, ғўза бунча нимжонсан,
Ўсаяпсан деҳқондай орик.
Вужудинг-ла рангпар, ҳолсизсан,
Қалбга инар, о, аччиқ оғриқ.

Бошинг узра қора булутлар,
Ёмғир ҳивич савар беомон.
Илдизларинг кемирар қуртлар,
Деҳқон каби аҳволинг ёмон.

Ғўза, шоир умидларидай
Улкан дарахт бўлсанг, кошкийди...
Катта халқнинг ризқисан ахир
Куч-қувватга тўлсанг, кошкийди...

Ғўза, ғўза, бунча нимжонсан,
Ўсаяпсан деҳқондай орик.
Вужудинг-ла рангпар, ҳолсизсан,
Қалбга инар, о, аччиқ оғриқ.

АРАВА

Қишлоқ.
Ўйдим-чўнқир йўл.
Пичан ортган арава ўтар оҳиста.
Ғарам тепасида
Паншахага суянган ойдай аёл.
Арава тортар майда қадам-ла эшак.
Эшакни етаклар кўзлари киртайган эркак.
Қаршимда эртакмас,
Ўтаётир ғирчиллаб ҳаёт.

БОЛАЛИК СОҒИНЧИ

Болалик каттарган қишлоқдан,
Букун болалигимни қидирдим маҳзун.
Худди ҳассасин йўқотиб, кундуз чироқ ёқиб,
Қидираётган одамдай ахтардим дилхун.
Ҳовлига кираман – юрагимдай ҳувуллайди у.
Кўчага чиқаман. Тикиламан катта ариққа.
Кичрайиб кетган у, билагимга ўхшар.
Ғўзалари болалигим яшириб қўйган,
беҳудуд пахтазорга термуламан маъюс.
Отма бўйларида янтоққа урилиб,
изладим болалигимни тўрт тарафга кўз тикиб.
Бироқ, топмадим ўша яланг бош, яланг оёқ,
кўзлари ўйчан болакайни. Билсам, қишлоқ –
Болалигим кетган экан ўзимдай кўчиб.

НАКУРТДА УЧ КЕЧА-КУНДУЗ

I

Тоғ бағри...
Майсаларни қучиб ётибман.
Димоққа урилиб еллар барида,
Иффорлар кўзимда тўлғанар.
Шундоқ яқинимда чечаклар иболи
Кўнглимга солади сулув туйғулар,
Энтикиб қўл чўзсам, тутқич бермасдир...

II

Тоғ бўйлаб
Жўшқин булоқларга келдим рўбарў.
Она сутин эмгандай,
Симираман оппоқ сув
Туғиламан қайтадан.
Энди,
Тоғ фарзандиман.
Зотан, билмадим:
Булоқлар – она тоғлар кўкраги!

УМР

Йўл.
Буғдойзор.
Ботаётган кун каби
Бормоқдаман уфқ сари.
Тугамаса йўл,
Тугамаса буғдойзор...

ЁЗ

Ойдин...
Чайқалар кўл.
Балоғат
Чўмилар
Сочларин ёйиб

Турсун АЛИ

ДИЛДА ДАРДИНГ БЎЛМАСА...

(Боши 1-бетда)

Фарзандлари ҳали гўдаклигидаёқ оламдан ўтишди. Айниқса, севимли қизлари Диломхоннинг беш яшарлигида вафот этиши ота-онани қаттиқ мусибатга солди. Тақдирнинг тақир тошлари барибир уларнинг қаддини буколмади. Ая ҳаётдан бевақт кўз юмган Фозилжон исмли қайнакасининг Муборак, Муҳаббат, Роҳатой, Одилжон ва Олимжон каби фарзандларини тарбиялаб вояга етказди. Бугунги кунда эса невара-чеварaю эваралар ардоғида турмуш ўртоғи хотираси билан яшамоқда.

-У киши ҳаётлигида ҳам уйимиздан одам аримасди. Мен Комилжон аканинг кўмакдоши эдим. Ҳар куни камида уч маҳал иссиқ овқат ҳозирлардим, қолган ташвишларга ҳам улгурардим. Концертлардан қайтганда ярим тунда ҳам меҳмонлар билан кириб келардилар. Биринчи сўзиданоқ унинг чарчаганлигини сезардим. Шундай бўлса-да, у киши меҳмонлар билан анча вақт гурунглашишга имкон топардилар. Ғоят қўли очиқ, сахий эдилар раҳматлик. Тўйдан тушган пулларни деярли садақа қилардилар, бева-бечораларга, етим-есирларга берардилар. Шовотдаги дўстларига пул бериб, мактаб қурдирдилар. Кейинчалик шу мактабга ўзининг номи қўйилди.

Комилжон ака йигирма йил оғир хасталик билан курашиб, тўртта операциядан омон қолган эдилар. Гарчи оғир бўлса-да, аядан ўша кунлар ҳақида сўрадик.

-Ота-онанинг ёлғиз фарзандидан ажралиши нақадар қайғули. Қизчамиз туғилганда Комилжон ака қанчалик қувонган бўлсалар, ундан ажралганда ундан-да ортиқроқ ғам чекдилар.

Қатор-қатор карвон билан нор галди,
Карвон билан олтин жиловдор галди...

деган машҳур қўшиқлари бўларди. Марҳум қизалоғимиз шу қўшиққа рақс тушарди... Комилжон ака кулфатга бардошли одам эдилар. Беш яшар қизалоғидан жудо бўлиш...

Аянинг кўзларига ёш қалқийди.

Машҳур санъаткорнинг "Дилда дардинг бўлмаса, дардисаримни кавлама" (Машраб ғазали), "Мани ман истаган ўз суҳбатига аржуманд этмас", "Бир нафас эврилмади, даврон менинг комим билан", "Ширин сўзли зулфи торим, хуш энди" каби қўшиқларидаги оғриқли сатрларни нақадар дард билан ижро этганлари ёдга тушади.

-Комилжон ака ноумидликни ёмон кўрарди, - дейди Имсиной ая. – У киши ғам-дардни чуқур фахмлайдиган одамларни қадрлардилар. Уларнинг суҳбатларини қўмсарди бечора, фарзанд доғи қанчалик оғриқли бўлса-да, ҳаётда яхши из қолдириб кетишга интилдилар. Ҳатто хасталигидаям тинимсиз ишлардилар...

Комилжон аканинг шогирдларию мухлислари кўплиги боис, аянинг маҳзун хотираларини шодон кунларига буриб, суҳбат мавзусини ўзгартирдик.

-Шогирдларию мухлислари Комилжон акани эслаб ҳануз келиб туришади. 6-7 йил бурун Жўрабек Муродов санъаткор ҳоки қўйилган Иморатбобо қабристонига гужум кўчати ўтқазганди. Яқинда эса Нуриддин Ҳамроқуловнинг ўғли Ойбекжон келиб қабрни зиёрат қилиб, қўй сўйиб, садақа қилди. Умуман, хонадонимизни, Комилжон ака қабрини зиёрат қилгани келувчи инсонлар кўп. Тинчлиги барқарор юртимиздаги ҳар бир тўй-тантана Комилжон аканинг "Тўйлар муборак" қўшиғи билан бошланиши кўнглимизга нурафшонлик бағишлаб туради, - дея Имсиной ая дуога қўл очадилар.

"Илоё юртимиз осмони мусаффо бўлиб, ҳар бир оилада фақат тўй бўлиб, Комилжон аканинг қўшиқлари абадул-абад янграб тураверсин..."

Умид БЕКМУҲАММАД,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

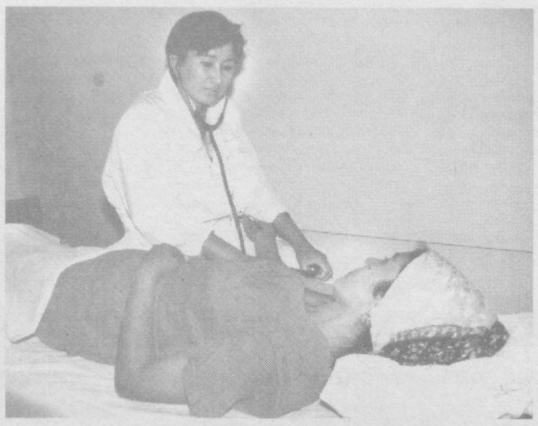

Чиноз туманидаги Собир Раҳимов номли ширкат хўжалиги иқтисоди мустаҳкамланиб бораётганлиги туфайли қурилиш ва ободонлаштириш ишларига эътибор кучайтирилмоқда. Яқинда бу ерда ишга туширилган қишлоқ тиббий хизмат кўрсатиш шохобчаси замонавий ускуналар билан жиҳозланиб, зарур шарт-шароитлар яратилган.

СУРАТЛАРДА: 1. Тиббий хизмат шохобчасининг умумий кўриниши. 2. I тоифали шифокор Омонгул Тошжонова беморга ташхис қўймоқда.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

SPORT OLAMIDA

КУРАШ ЯНАДА РИВОЖЛАНАДИ

Нукус шаҳрида спорт мутасаддилари иштирокида ўтказилган йиғилиш "Талаба" спорт уюшмаси ҳузурида кураш федерациясини ташкил этишга бағишланди.

Бундан кўзланган мақсад, талабалар орасида миллий курашга бўлган қизиқишни янада кучайтириш, курашни ривожлантириш мақсадида олий ўқув юртлари талабалари ўртасида ҳамкорликни кучайтириш, турли хил мусобақалар уюштиришдир. Ушбу йиғилишда қатнашчилар томонидан Қорақалпоғистон Республикаси савдо вазири Бахтиёр Кўчқоров кураш федерациясининг президенти, Бухоро Давлат университети кураш кафедрасининг мудири Абдулла Отаев эса вице-президент этиб сайланди.

БИЛЛУР КУБОК СОҲИБИ

Ўзбекистон "Маҳалла" жамғармаси ва Оқсоқоллар кенгаши, Республика Миллий Кураш Федерацияси, Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси ҳамкорлигида ташкиллаштирилган "Маҳалламиз полвонлари" беллашувларининг финал босқичи "Жар" спорт мажмуида ўтказилди.

1989-1991 йилларда туғилган 150 нафар ўсмирлар ва қизлар иштирок этган баҳслар бешта вазн тоифасида бўлди. Дарвоқе, бундан ташқари 50 нафарга яқин фахрий полвонлар тўртта вазнда гиламга тушишди. Қизлар ўртасидаги баҳсларда ўз вазнлари тоифасида хоразмлик Шоҳиста Малиева, Матлуба Сатторова, қашқадарёлик Дилафруз Абдураҳимова, бухоролик Нигора Хўжақулова, жиззахлик Ирода Абдураҳмоноваларга турнир шоҳсупасининг биринчи поғонасидан жой олиш насиб этди. Ўғил болалар ўртасидаги муросасиз беллашувларда сурхондарёлик Завқиддин Мустанов, Камол Дониёров, қорақалпоғистонлик Азамат Турғунбоев, қашқадарёлик Азим Шукуров ва Фарҳод Тўраевларга тенг келадиган рақиб топилмади. Умумжамоа ҳисобида қашқадарёлик полвонлар биринчи ўринни эгаллаб – биллур кубок соҳибига айланишди.

Имомали УЛФАТОВ тайёрлади.

БАЛЛИ "ЛОКОМОТИВ"

Сешанба куни чемпионлар лигаси баҳсларида Москванинг "Локомотив" ва Миланнинг "Интер" жамоалари ўртасида учрашув бўлиб ўтди.

Олдинги ўйинларда "Интер"нинг натижалари жуда яхши эди. У икки ўйинда ғалабага эришиб, гуруҳда биринчи ўринни эгаллаб турганди. "Локомотив" эса бир мағлубият ва бир дуранг натижа билан учинчи ўринни забт этгани маълум. Ўйиннинг бошиданоқ майдон эгалари ташаббусни ўз қўлларига олишди. Майдоннинг ўнг томонидан бошланган ҳужумда Вадим Евсеев тўпни жарима майдони марказида турган Лосковга етказиб берди. "Локомотив" жамоаси сардори тўпни чиройли равишда дарвоза бурчагига йўналтирди. 1:0. Меҳмонлар ўйин бошидан бундай ҳужумни кутмаган эди. Жамоалар биринчи бўлимни шу ҳисоб билан якунлашди. Иккинчи бўлим бошида бошланган ҳужумни Михаил Ашветия Толдо дарвозасига муваффақиятли йўналтириб, ҳисобни 2:0 га етказди. Иккинчи голдан 7 дақиқа ўтиб узатилган жарима тўпини Дмитрий Хохлов боши билан дарвоза тўрига жойлади. Мана шу голдан сўнг меҳмонларнинг ғалабага бўлган умидлари бутунлай узилди. "Локомотив" – "Интер" 3:0. Учрашувда Дмитрий Лосков, Михаил Ашветия, Дмитрий Хохловлар гол муаллифлари бўлишди.

УМИД ПУЧГА ЧИҚДИ

"Арсенал" жамоаси Киев шаҳрига ғалаба умиди билан ташриф буюрган эди. Агар ҳар икки жамоаларнинг натижаларига назар ташлайдиган бўлсак, "Арсенал" ўтказган сўнгги етти ўйинда ғалаба нашидасини сурмаган.

"Динамо"чилар эса сўнгги ўйинларда ўз дарвозаларидан бирорта ҳам тўп олиб чиқмаган эдилар. Ўйин жуда кескин тарзда ўтди. Мезбонлар томонидан уюштирилган ҳужумларни Максим Шацких ва Валентин Белкевич муваффақиятли якунлашди. 2:0 ҳисоби билан олдинда бораётган мезбонлар дарвозасини ўйин тугашига 11 дақиқа қолганда "Арсенал" ҳужумчиси Тьери Анри ишғол қилди. Ўйиннинг охиригача меҳмонлар жамоаси ўртадаги фарқни қисқартиришга ҳаракат қилган бўлса-да, "Динамо" дарвозабони бу ҳужумларни йўққа чиқарди. Бу ўйинда "Арсенал"нинг бир нечта ўйинчилари, жумладан, Деннис Бергкамп ва Мартин Кеоун олган жароҳати сабабли иштирок эта олмади. "Динамо" – "Арсенал" – 2:1. Учрашув якунида Максим Шацких, Валентин Белкевич, "Арсенал" томонидан Тьери Анрилар гол муаллифлари сифатида қайд этилди.

ИНТЕРНЕТ хабарлари асосида тайёрланди.

ЎҚИНГ, ҚИЗИҚ

ЎҚ ЖАРОҲАТИ

32 ёшли Абдел Азиз Атуани Кипр касалхоналарининг бирида хирург даволайди. Узоқ йиллар мобайнида безовта қилган вазни 9 грамм чашма қўрғошинни Абделга кўрсатганда, у ўз кўзига ишонмайди.

"Прогр эжипьеи" газета мухбирининг саволига берган жавобида у бундан 16 йил аввалги воқеани эслайди. Минг-минглаб кипрликларни нонга зор қилган ҳукуматнинг истеъфога кетишини талаб этган намойишда қатнашиб, отишмада унга ҳам ўқ теккан экан. Бироқ ўн олти ёшли ёш йигит парво қилмасдан юраверганга ўхшайди.

ЁНМАЙДИГАН ДАРАХТЛАР

Жанубий Америкада диаметри 5-9 метр, баландлиги 100 метрли дарахт бор. Уни санвойя дейишади.

Санвойя 2500-4000 йил яшайди. Қизиғи шундаки, ўрмонга ўт тушса, бу ўсимлик-дарахт ўсишда давом этаверади. Чунки санвойя ўтга чидамли, темирдек қаттиқ. Бордию ўрмонда ёнғин узоқ давом этган бўлса, санвойянинг пўсти ва барглари ўтда куйиб кетиши мумкин, бироқ унинг ҳаёти давом этади. Ёнғиндан сўнг санвойя янгидан барг чиқариб, аввалгидек яйраб ўсади. Сабаби, санвойянинг ўсиши учун озуқали нарсалар ва ёруғликнинг ҳамда иссиқликнинг кўп бўлишидадир.

x x x

Шимолий Америкада ўсадиган бир қарағай бор. Уни "ўт билан ўйнайдиган дарахт" дейишади. Чунки, у иссиқ температура ёки ёнғин бўлмаса, у куртак чиқармайди, барг чиқармайди, тураверади. Ўрмонда ёнғин бўлса, қарағайнинг "жони киради". Куртак чиқариб, яйраб ривожланади.

Қидирбой ТЎЛАБОЕВ тайёрлади.

ЙЎЛЛАР ҒИЖДУВОНИЙГА ЭЛТАДИ

(Боши 1-бетда)

Бундан ташқари, илгари Ғиждувонда буйрабофлик санъати кенг тарқалган. Ҳозирда ҳатто шу номда қишлоқ ҳам бор. Маълумки, буйра қамишдан тўқилади.

Яна бир фикрга кўра, шаҳар номи "ғужи девон", яъни "китоблар макони" маъносини ҳам англатади. Иккинчи фаразда ҳам мантиқ бор. Бу кўҳна шаҳардан Абу Наср Аҳмад ибн Юсуф ал-Ғиждувоний, Абу Саид Ҳотам ибн Наср ал-Марвазий ал-Ғиждувон, Абу Яъқуб Юсуф ибн Ҳотам ал-Ғиждувоний сингари ҳадис илмининг етук билимдонлари етишиб чиққан. Бинобарин, Ғиждувонда азал-азалдан илму маърифатга меҳр-муҳаббат ўзгача бўлган. Тасаввуф илмининг буюк намояндаси, Нақшбандия тариқати асосчиларидан бири Абдухолиқ Ғиждувонийнинг айнан шу заминда туғилиб вояга етгани ҳам ўзгача ҳикмат бор.

Энди бобомиз юбилейига кўрилаётган тайёргарлик ҳақида: бу йил Абдухолиқ Ғиждувоний зиёратгоҳини ободонлаштириш юзасидан улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Эски деҳқон бозори ўрнида 7 гектарлик кўркам боғ-хиёбон барпо этилди. Мирзо Улуғбек қурдирган мадраса, шарқона усулда тикланган масжид, қадимий ҳовуз таъмирланди. Қисқа муддатда Ғиждувон шаҳри қиёфаси тубдан ўзгариб кетди.

Хўш, бу оламшумул ишларни ғиждувонликлар қандай баҳолайдилар?

Нусрат Остонов, Абдухолиқ Ғиждувоний номли маҳалла фуқаролар йиғини раиси:

-Анчадан буён маҳалла оқсоқолиман. Очиғи, ҳеч қачон ҳозиргидек ўзимни енгил, бахтиёр ҳис этмагандим. Шўролар замонида вайрона, ташландиқ ҳолда бўлган зиёратгоҳ истиқлолимиз туфайлигина обод бўлди. Президентимизга раҳмат айтгим келади. Маҳалламиз остонаси шундоқ зиёратгоҳдан бошланади. 2,5 минг нафар аҳолимиз бор. Уларни асосан ҳунармандлар, десам ишонаверинг. Хўжаи Жаҳонимиз (Абдухолиқ Ғиждувоний) ҳам бўз тўқиб, ҳалол меҳнати ортидан тирикчилик қилганлар.

Алишер Нарзуллаев, "Дўстлик" ордени соҳиби, кулол:

-Хожа Абдухолиқ Ғиждувоний ҳазратлари ўгитларига амал қилиб кам бўлганимиз йўқ. Ғиждувон миллий кулолчилиги уч минг йиллик тарихга эга. Қадимий услуб ва шаклларни тиклаб, кулолчилик маҳсулотларимизни АҚШ, Япония, Австралия, Покистон сингари кўплаб давлатларда намойиш этдик.

Ҳазрат Абдухолиқ Ғиждувоний юбилейларига ҳам камтарона ҳисса қўшаётганимдан бениҳоя хурсандман. Миржон Тоғаев, Илҳом Умаров, Ҳасан Шаропов сингари шогирдларим билан зиёратгоҳ олдидаги боғда сопол буюмлар кўргазмасини ташкил этдик.

Ҳаким Ражабов, меҳнат фахрийси:

-Зиёратгоҳ ҳамда ҳазрат Ғиждувонийнинг шогирдлари Сўфичўян ҳамда Хўжа Лангар қабристонида амалга оширилган улкан ободончилик ишларини қадриятларимизга эътиборнинг юксак намунаси, деб биламан. Ота-боболаримиз руҳини шод этиш, уларнинг бой маънавий меросидан баҳраманд бўлиш халқимизни ҳамиша бунёдкорлик сари ундайверади.

Ҳазрат Абдухолиқ Ғиждувоний зиёратгоҳида бўлган киши бир нарсани тез пайқайди: ён-атрофдаги барча йўллар шу муқаддас масканга келиб туташади.

Истам ИБРОҲИМОВ,
"Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

МАТБУОТ

"МУЛОҚОТ" 2004 ЙИЛДА

"Мулоқот" журнали мустақиллик эълон қилиниши арафасида нашр этила бошланган эди.

Шу боис ҳам журнал Истиқлол берган энг катта имконият – халқимизни ўзлигини англаш учун хизмат қилишни асосий вазифаси қилиб олди. Илк журнал чиққан 1991 йилдан ҳозирга қадар чоп этилаётган бирор сонда миллий ғоя, мафкура ва тарихимиз ҳақиқатини тиклаш мавзуидаги мақола бўлмаганини аниқлаш мушкул. Истиқлолнинг илк кунлариданоқ журнал ўз саҳифаларини халқимизнинг энг фидойи, жонкуяр фарзандларига берди. Улар истиқлол қадри ва масъулияти, унутила бошлаган маънавий хазиналаримиз тўғрисидаги кўнгилдаги гапларни айтдилар.

Журналнинг илк сонлариданоқ "Миллий анъаналар", "Мафкура ва замон", "Умри узун удумлар", "Мозийга сафар", "Маърифат булоғи", "Шарқ илми хазинасидан", "Тарих ва тақдир", "Шарқ фалсафасини ўрганайлик" ва "Шарқнинг буюк муҳандислари" сингари рукнлар пайдо бўлди. Рукнлар талабалардан тортиб оддий деҳқонларга қадар бўлган жуда катта аудиторияларга ўз фалсафамиз, ўз ҳуқуқимиз, ўз одобимиз ва маърифатимиз борасида беминнат сабоқ бериб келади. Журналхонларнинг кўпчилиги оламшумул илмий аҳамиятга эга бўлган Ибн Сино, Имом Бухорий, Имом Термизий, Аҳмад Яссавий, Сулаймон Боқирғоний, Баҳовуддин Нақшбанд, Абдухолиқ Ғиждувоний, Нажмиддин Кубро сингари алломаларнинг илму аъмоллари ҳақидаги асосий маълумотларни шу рукнда босилган мақолалардан олдилар.

Журналнинг сиёсий ҳаёт, миллий тараққиёт, ахлоқ-одоб ва иқтисодиётимизнинг долзарб муаммолари тўғрисидаги чиқишлари ҳам ўқувчилар учун ижтимоий фикрнинг энг сўнгги янгиликлари сифатида ғоят қимматлидир. Кейинги йилларда таҳририят вилоятлардаги олим ва зиёлилар билан ҳамкорликни кенг кўламда йўлга қўйди. Чунки вилоятлардаги олимлар ўз вилоятлари тарихини, этник қатламларни ва табиий шароитларни ўрганиб, улар асосида катта илмий хулосалар бермоқдалар. Бу сингари ҳаракатлар республикамизнинг катта илмий салоҳиятидаги кемтикликларни тўлдиради. Маҳаллий миқёсдаги аниқ ва ўзига хос янгиликларга тўлиқ бундай илмий мақолалар журналхонларни бефарқ қолдирмайди.

Янги йилда журнал мавзу доирасини янада кенгайтирмоқда. Янги сонлардаги инсоний фазилатлар, комиллик аломатлари, шахснинг жамиятдаги ўрни ва экологик муаммолар ҳақидаги мақолалар хонадонингизга тафаккур ва донишмандлик шуурини ва инсон ҳамда табиатга ихлос туйғуларини олиб киради. Журналга ёзилишни унутманг.

Бардамбек САЪДУЛЛАЕВ

БУ АЖИБ ДУНЁ

Агар хуррак бўйича жаҳон биринчилиги ўтказилса, шубҳасиз, Гонсалес исмли испан йигити ғолиб бўларди. Унинг хуррагини яхшиси, эшитмаганингиз маъқул.

ХУРРАКМИ Ё ЗИЛЗИЛА?

Унинг хурраги автомобиль сигналидан ҳам ўткирроқ. Шунинг учун уйи олдидан ўтувчи машиналарнинг ҳайдовчилари кечаси қаттиқ шовқиндан безовта бўлмайдилар. Аммо ўша таниш овоз эшитилмаса, тўхтаб Гонсалеснинг уйидан хабар оладилар. Бу меҳрибонлик нимага дерсиз. Чунки хуррак овози бир неча юз метргача ҳайдовчини хушёрликка чорлаб туради.

-Гонсалес уйининг деворлари унинг хурраги зарбидан ёрилиб кетган, - дейишади қўшнилари.

Зуҳра РИХСИЕВА тайёрлади.

"Қишлоқ ҳаёти" ижодий жамоаси газетанинг Наманган вилоятидаги мухбири Рустамжон Умматовга укаси **Маҳамадали УММАТОВ**нинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Ағитай АДИЛОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (Бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (Бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУҲАММАД (масъул котиб), Озод ШАРОФИДДИНОВ.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Агросаноат комплекси тармоқлари ҳамда шу тармоққа дахлдор вазирликлар ва идоралар

ТЕЛЕФОНЛАР: Қабулхона – 136-58-83 (факс):133-09-93. (факс):133-40-87. бош муҳаррир ўринбосарлари – 133-16-27, 133-44-43, котибият – 136-56-30. Ижодий гуруҳлар: 136-54-44, 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси – 8-361-58-512-17; Андижон – 8-374-2-25-32-23; Бухоро – 8-365-22-648-22; Жиззах – 8-372-22-648-72; Навоий – 8-436-22-588-56; Наманган – 8 – 369-43-311-81; Фарғона – 8-373-61-221-97; Самарқанд – 8-366-233-00-52; Сурхондарё – 8-376-46-526-61; Сирдарё – 8-367-225-41-73; Тошкент – 8-371-136-56-21; Хоразм – 8-362-22-623-50; Қашқадарё – 8-375-22-517-65.

Реклама ва эълонлар бўлими телефони: 133-44-43, 136-58-83.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй

Реклама ва эълонлар матни учун буюртмачи жавобгар

Навбатчи: Х.ПАНЖИЕВ

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси томонидан 2002 йил 18 февралда № 00694-рақам билан рўйхатдан ўтказилган.

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

Буюртма Г-821, ҳажми 2 босма табоқ.

Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2.

Босишга топшириш вақти: 21.00. Босишга топширилди: 21.00

Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

1 3456

E-mail: kishlokhayoti@yahoo.com